

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, L. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. D. VARNAY ELEMÉR

Iskolaév kezdetén

Minden év szeptemberének első napjain az ősziesre bágyadt napsugarú napokon, gondos pillantások kísérik azt a kis sereget, amely új tervekkel, frissült erővel és nagy magabizással megy neki az új tanévnek. A gyermeknek külön időszámítása van. A felnőttek újévtől számitják a napot, áprilistól az adófizetést, májustól a lakbérletet és tele van hasonló komor dátumoktól kalendáriumuk. A diák újesztendeje: a szeptember és egy-egy esztendő fordulata számukra többet jelent, mint a felnőttek szomorú határnapjai. Minden szeptember életfordulat, új elszántság, a diák mikrokozmoszának megnagyvitása és hányszor simogatja tekintetünk a fiatal sereget, amelynek büszkesége az új könyv, a tudomány feltáruló misztikumai, az új notesz, az a „magasabb osztály“, amely minél magasabb, annál jobban közelíti meg az élet csúf valóságát.

Ez évben alig volt róluk szó. A könyvvásárlás láza eltörpült egy nagyobb idegizgalomban és az új tanév megkezdésének jelenségei elvesztek egy mindannyiunkat felőrlő gondban. Az iskolás fiú és iskolás leány elvesző csoport az ucca áramlatában, ahol a hírszomjas tömeg a maga szenzációját lesi és jólinformáltak nagyképűsége ráterpeszkedik a társaságokra. Gyermekké vált emberek hazudoznak és mások pedig a meddő találgatás tunya szellemi játékát űzi. Egész elvesz ezekben a különös napokban a Veni Sanctera menő diákcsoport és egész biztos, hogy Ők, a kisdíjak is érzik, hogy ez más szeptember, mint amilyen máskor volt. Megtanulják a lemondást, mert nincsen pénz szép, új könyvekre, másra, sok minden egyébre kell a pénz. Csalódás az is, ha a kedvenc professzor már nem tartja meg az évnytől buzdító beszédet, mert a kötelesség másfelé hívta. Érzik a fiúk, hogy egyszerre minden más lett és másként alakult.

Odakünn a világban pedig még rosszabbul állanak a dolgok. Nyugaton nem mennek a fiúk iskolába, mert falura vitték őket, meghosszabbított, szomorú vakációra... Nyugaton és északon sebesült katonák fájdalmas szemei szegződnek a fehér iskolafalakra... Ott még nagyobb változott a világ, ott még szomorúbb lett a szeptember, az őszi elmulás első hónapja.

Pedig, ami künn a nagyvilágban történni állítólag mind értettük van: a jövő nemzedékért. Ezzel ártatjuk magunkat akkor, amikor menteséget keresünk öszekuszált dolgainkra. Az ifjúság éltsorsának feljavításának álcája alá menekülünk akkor, amikor érezzük, hogy valahol elhibáztuk azt az utat, amelyen a magunk önző és hatalmi céljait kerestük. Kifogás ez, de a sors a dolgot mégis rendbe hozza. Minél többet hibáztunk és minél több rosszat követünk el, annál okosabb és tapasztaltabb lesz az a nemzedék, amely utánunk jön. Mi is okosabbak lettünk, mint apáink voltak, de az értelmi megtisztulás, a belátás még nem hatolt el ahhoz a ponthoz, hogy egyedül döntő legyen. Vigyázni kell azoknak, akik a mai véráradat előidőzésének részesei, mert a belátás megéri a megpróbáltatásnak kitett tömegekben. Ez a tapasztalati és értelmi fejlődés gyümölcse azoké lesz, akik ma a dolgok mélyébe nem látva, de azok sulyát kicsiny szívükbe érezve felsorakoznak az ünnepélyes Veni Sanctera. Ilyen értelemben véve mégis értünk történnének a történelem dörögő lépte, értünk dörögnek az ágyúkolosszok és az ő sorsuknak szímfóniája tör fel a csatatereken. Csak menjenek az évnytől ünnepre és bízzanak benne, hogy egykoron szebb és jobb lesz a világ, hogy úgy lesz, hogy mindig az igazak győznek, hogy úgy lesz, hogy mindenki élhet és nyugodtan élhet. Ez a hit legyen a mai iskolásgyerekek évnytől imája és higgyék, hogy anélkül a hit nélkül nem is jó élni.

A nyugati fronton nincsenek lényeges harcok

Északon újabb győzelmet értek el a németek

Francia és angol sajtó Hitler kancellár békeszándékáról

Románia a semlegesség mellett döntött

A háború első hete lezárult. Az első hét napot a keleti front élénksége, míg a néhány nappal később alakult nyugati front teljes lanyhasága jellemezte. Különösen a keleti frontra áll az, hogy a jelentések nélkülözök az őszinteséget és így a helyzet megítélésének támpontja a térképen felrajzoló elhelyezkedés lehet. Ezt vizsgálva megállapítható, hogy a német technikai fölény villámháborút valószínű meg, mert a korridor és sziléziai első lengyel erődírműveket áttörte és így csak napok kérdése lehet, hogy a két szárnyon meggyengült lengyel védelem sorsát követni fogja a Lodzsal szembenálló középső front.

Londoni és párisi lapszemlék szerint a két fővárosban tisztában vannak a menthetetlennek

látzó lengyel helyzettel és a mindenkör fölértésült Times már Varsó elesését is számításba veszi. Ugyanez a sajtó annak a felfogásnak ad kifejezést, hogy Hitler kancellár a lengyel hadjárattal a német hadsereg erejét akarja megmutatni, hogy azután tárgyaló asztalhoz hívja ellenfeleit. A francia és angol sajtó előre is hiábavalónak mondják ezt az esetleges kísérletet. Az olasz sajtó, — amely a követői szerepére kijelölt olasz kormány álláspontját tükrözi vissza — következtetéseit arra a tényre alapítja, hogy a nyugati fronton lényeges hadművelet nem történik. A harcok megkezdéséről szóló francia jelentéssel szemben német hírek teljes nyugalomról számolnak be. A csütörtöki helyzetet alábbi tudósításainkban ismertetjük:

Ellentétes hírek a nyugati hadműveletekről

Párisból jelentik: A legújabb hírek szerint az angol csapatok útban vannak Franciaország felé. Csütörtökön reggel különben újabb hírek érkeztek arról, hogy a francia csapatok tankok és repülőgépek fedezete alatt

átlépték a német határt a Rajna és a Mosel között. Francia részen ehhez az első előnyomuláshoz a legutóbbi időben behívott tartalékosokat vetették a harcvonalba, míg a sorkatonaság eddig nem hagyta el állásait a Maginot vonalban. Luxemburgból jelentik, hogy ott állandóan hallják a távoli ágyúdörgéseket.

A párisi Petit Parisien szerint az eddigi hadműveletek csak a francia és német erődvonalak között elterülő úgynevezett senki földjén folynak. Rüd Smigly tábornagy a lengyel hadsereg nevében meleg hangú üdvözlő táviratokat küldött Gamelin francia tábornoknak, a francia hadsereg főparancsnokának abból az alkalomból, hogy Franciaország megkezdte a hadműveleteket Németország ellen.

Mindezekkel szemben Berlinből jelentik, hogy a hadsereg főparancsnokság annak a jelentéseknek kapcsán, hogy a német-francia nyugati arcvonalon megindultak a küzdelmek, kijelenti, hogy

az ezekről szóló hírek teljesen alaptalanok.

A nyugati fronton Németország és Franciaország között, berlini hírek szerint teljes nyugalom uralkodik és az ezzel ellenkező híresztelések csak félrevezetésűk.

I.

NÉMET JELENTÉSEK:

Két lengyel hadosztály megsemmisült

A Német Távirati Iroda közli a nagyvezérkar harctéri jelentését:

Szeptember 6-án a lengyel hadsereg tovább folytatta visszavonulását mindkét arcvonalon. A légi haderő felhasználásával sikerült a német csapatoknak közelről üldözöbe venni a visszavonuló ellenséget és egyes helyeken harcra kényszeríteni. Déllengyelországban a német csapatok elfoglalták Neusandezet és Krakót is ellenállás nélkül foglalták el. Kielce városának elfoglalása után a német csapatok tovább folytatták előnyomulásukat a Lisa Gora hegyesség nyugati részében. Tomasovot és Lodzot is megközelítették. Graudenzől északra megtisztították a lengyel hadsereg utolsó maradványaitól is a korridor. Az eddig zsákmányul ejtett ágyúk szá-

ma kilencvenre emelkedett. A 9. és 19. lengyel hadosztályokat, két vadászszázalajat és a Pomorska lovasbrigádöt megsemmisítettük. Csak jelentéktelen maradványaik tudtak átmenekülni úszva a Visztulán fegyver és felszerelés nélkül. Az erdőben hagyott hadizsákmány olyan nagymennyiségű, hogy csak néhány nap múlva lehet számbavenni. A Visztula keleti partján német csapatok táboroznak. A Strassburg—thorni országot áthaladtuk és hídát vertünk a Kelet-poroszországból érkező csapatok számára, amelyek átkeltek a Narew folyón és két irányban nyomultak Pultuskba. A repülőgépek alacsonyra szállva megtámadták és szétszórták a visszavonuló hadoszlopokat.

A lengyel nehézipar megszűnik

A Német Távirati Iroda jelenti: Kattowitz, Königshütte, Mysłowice, Sosnowice, Dabrowa, Górbice és Dendrin elfoglalása Lengyelország számára a nehézipari vidék elvesztését jelenti. A hadipar elvesztette ágyú, gépfegyver és harcikosci gyárait. Eppen így meg kell szüntetniök a repülőgépek, motor és mozdony gyártását is. A német seregek a jaslói petróleum vidékre nyomulnak előre, amely 115 ezer tonna benzint termel évente.

HITLER KANCELLAR GRAUDENZBEN.

A Német Távirati Iroda jelenti: Hitler kancellár szerdán csapatszemetelt tartott a korridorban levő Graudenz környékén, ahol kedden véres harcok folytak el. Itt 15 ezer foglyot ejtettek a német csapatok és több, mint 100 ágyút zsákmányoltak. A visszavonuló lengyel csapatok felrobbantották a hidakat. Az utak Graudenzig telve vannak visszahagyott hadianyagokkal és esdőlalt felszerelési tárgyakkal. Mindenütt, ahol a kancellár megjelent, a katonák és a lakosság nagy ünneplésben részesítik.

WESTERPLATTET ELFOGLALTÁK

Danzigból érkezett jelentés szerint csütörtökön délelőtt 10 óra 20 perckor a német műszaki és tengerészcsapatok elfoglalták Westerplattet. A lengyel védőcsapatok kifizették a fehér zászlót és a német csapatok ezután bevonultak a városrészebe.

Berlinből jelenti a Német Távirati Iroda: Westerplatte védői, akik hőiesen álltak ellen az eddigi támadásoknak, délelőtt megadták magukat.

VARSÓBAN MÁR HALLJÁK AZ AGYULÓVEST.

Berlinből jelentik: A Lengyelországban küzdő német csapatok erős ütemben folytatják előnyomulásukat. Varsó kiürítése megkezdődött és a kormány Lublinba tette át székhelyét. Az alig negyven kilométernyire levő ütközetek ágyúdörgéseit már lehet hallani Varsóban. A főváros kiürítése a foglyok elbeszélése szerint nehézségekbe ütközik, mert szállító eszközök hiányoznak. Az élelmezési viszonyok szintén kezdenek romlani.

A nyugati arcvonalon a helyzet változatlan, még mindig csend uralkodik. A hadiállapot már négy napja tart, de hír szerint még egyetlen lövés sem esett.

NÉMET DISZÖRSÉG A KRAKKÓI PILSUDSZKY-SIRNÁL.

Brauchtitsch vezérrezdes a német hadsereg főparancsnoka napiparancsot adott ki a keleti harctér csapatai számára. A napiparancsban többek között azt mondja, hogy Krakó, Bromberg és Graudenz elfoglalásával a folyosó már nem választja el Kelet-poroszországot és Danzigot az anyaországtól. Krakók bevetelével a német hadsereg őrizetbe vette Pilsudszky marsall sírját is, akinek célja a Németországgal való béke volt. A marsall akaratának semmibe vétele vezetett a mai háborúra. A német hadsereg tisztelt és becsüli a nagy katonát és ma ünneplés formájában diszörség állt fel sírja előtt.

EGYETLEN LENGYEL REPÜLŐ SEM VETTE FEL A HARCOT.

Göring tábornagy csütörtökön hadiparancsot intézett a német légihadsereg katonáihoz. — A gyors és megsemmisítő győzelmek után a keleti arcvonalon a légi uralom a tietek — mondja a hadiparancs. — Egyetlen lengyel repülő sem volt képes veletek felvenni a küzdelmet. Hősies magatartásotokkal erősen kivettétek részeteket a német hadsereg győzelmes előnyomulásában. Köszönetet mondok ezért nektek és köszönetet mond velem együtt az egész német nép is, amely bizalommal tekint hadseregére.

CSEKÉLY VESZTESÉGE VOLT A NÉMET HADSEREGNEK.

Berlinből jelentik: Tegnap nyilvánosságra hozták a német hadsereg eddigi veszteségeit. A német hadseregnek, mely mögött erőd és megerősített állások elleni harcok állanak, veszteségei aránylag csekélyek. Szeptember 1-től 3-ig bezárólag a halottak száma 0.04 százalékát, a sebesültek száma pedig 0.25 százalékát teszik ki a keleti fronton harcoló hadsereg teljes létszámának. Ezek szerint 10 ezer emberből álló egységből átlag 4 ember esett el és 25 sebesült meg.

LENGYEL FELKELŐK MERÉNYLETE NÉMET ŐRSZEMEK ELLEN.

Kattowiczból érkezett német jelentés szerint az ottani vajdasági hivatalnal szemben levő gazdasági palotában, amelyben a német rendőrség helyezték el, ismeretlen lengyel felkelők agyonlőttek két német őrszemet, akiket fejlődésükkel találtak az utcán. A közelben levő Monopol-szállóban harminc lengyel felkelőt fogtak el, akik a szálloda tetőzetéről lövöldöztek a németekre. A letartóztatottak között több asszony is van.

TÁMADÁS A FELVIDÉKI VÁROSOK ELLEN.

A Szlovák Távirati Iroda jelenti, hogy kedden délután váratlanul lengyel repülőgépek jelentek meg Eperjes felett. A támadás olyan hirtelen történt, hogy nem volt idő riasztásra sem. A polgári lakos-

ság hirtelen a házakba menekült. A lengyel vadászrepülőgépek egészen alacsonyra szálltak le és gépfegyver tűz alá vették a menetelő szlovák katonákat, valamint a szlovák őrjáratokat. A lengyel gépfegyvertüzérségének hat katona halott és számos

LENGYEL JELENTÉSEK:

A lengyel hadvezetőség a következő jelentést adta ki:

A német repülőgépek tegnap több ízben bombázták Varsót. A mi repülőgépeink bombázták a német páncélos kocsikat. A légi ütközetek során lelőtünk 15 német repülőgépet szerdán és 20 repülőgépet kedden. Veszteségünk 6 gép.

Szarazföldi harcok: Elkeseredett küzdelem folyik a Lodz-Piotrków-Tomasów-Mazowiecka környékén és Tarnówtól nyugatra. Északon a Torun-Siedce-Plomsk-vonal mentén az ellenség nem tudott előrehaladni. A gdyniai csapatok danzigai osztagokkal harcolnak.

CÁFOLJÁK RYDZ SMIGLY TÁBORNAGY LEMONDÁSÁT.

Ridz Smigly tábornagy, a lengyel hadsereg főparancsnoka, a lengyel főhadiszállásról a követ-

FRANCIA JELENTÉSEK:

„Mindkét részről tevékenység”

A francia nagyvezérkar 6. számú jelentése a következőket tartalmazza:

Szeptember 6-án este 9 órakor kiadott jelentés szerint a hadsereg osztagai különböző pontokonál változó mélységben átlépték a német határt. A francia katonaság hagyományaihoz hiven nagy elszántsággal haladt előre a lehetőségek méreteinek megfelelően. A csapatok magatartása kiváló. A hadsereg ellátása kifogástalanul működik.

A francia nagyvezérkar hetedik számú harctéri jelentése így hangzik: az arcvonalon mindkét részről tevékenység folyik.

TÜZÉRSÉGI PÁRBAJ A MOSEL KÖRNYÉKÉN.

A belga, luxemburgi és baseli lapok jelentése szerint a Maginot- és Siegfried-vonalon nagyméretű tüzéségi párbaj folyik. A tüzéségi párbival a Mosel környékén volt a legerősebb, ahol megszakítás nélkül egész éjjel tartott.

LEGI HARC SOUTHAMPTON FELETT.

Az United Press jelentése szerint szerda reggel zajlott le Anglia felett Southampton vidékén az első légi harc német és angol repülőgépek között.

Husz egységből álló nehéz bombavető német raj jelent meg rendkívüli magasságban Chatan felett nyilván azzal a céllal, hogy a chatani haditengerészeti üzemeket tűz alá vegye. A német gépeket az angol légharító útegek felrobbantó gránátjainak egész koszorúja vette körül, ugyanakkor felszálltak az angol vadászgépek, amelyek megtámadták a németeket. Szemtanuk állítása szerint a vadászgépek két német gépet lőttek.

Hivatatosan jelentik: A keletangliai partvidék fölé nyomult német repülőgépek közül egyet a légharító tüzéség lőtt, a sikertelen támadás után a német repülőgépek megfordultak és elmenekültek.

FRANCIA TERÜLETRE NEM DOBTAK GAZBOMBÁKAT

A francia fővárosban legutóbb rendezett légi-riadóval kapcsolatban hangsúlyozzák, hogy nem

Az alsóházban cáfolták, hogy a német repülők városokat bombáztak

Az angol alsóház szerdai ülésén Butler külügyi államtitkár Henderson munkaspárti képviselőnek válaszolva, kijelentette, hogy Halifax lordnak nincsenek olyan információi, amelyek bizonyítékul szolgálnak arra nézve, hogy a német légitámadás kizárólag a polgári lakosságot és nyílt lengyel városokat bombáztak volna. A német repülők főleg katonai jellegű célokat bombáztak és elkerülhetetlen, hogy a polgári lakosság körében ne legyenek áldozatok. Arról sem érkezett hivatalos jelentés, hogy mérgezőgázokat használtak volna a németek, miként azt a sajtó jelentette.

A Daily Mail jelentése szerint Sir John Simon pénzügyminiszter a kamara elé fogja terjeszteni a háborús költségvetést és az 500 millió fontos hitel folyósítására több adómentet, de különösen a fenyhűzési adót, felemléni.

ÚJABB NYOLC ÉS FÉLMILLIÓ KÖLCSÖN LENGYELORSZÁGNAK.

Az angol tájékoztató minisztérium közlése szerint az összes angol haderő egy teljes egységet alkot, tehát egybeolvad a reguláris, területiális, had-

polgári, valamint katona sebesültje van. A lengyel repülők azután tovább haladtak Igló felé.

A Kassán megjelent Felvidéki Ujság című lap a szlovák rádió jelentése alapján beszámol arról, hogy kedden délután lengyel repülőgépek jelentek meg Igló, Bárfalva, Lőcse és Eperjes felett. A lengyel repülőgépekről több bombát dobtak le, amelyek azonban csak kisebb károkat okoztak.

II.

kezű hadiparancsot adta ki: A lengyel repülőgépek ellenséges haderő túlsúlya ellenében olyan hősséggel harcolt, hogy annak dicsősége örökké meg fog minden lengyel gondolatában.

A Stefani ügynökség jelenti: A római lengyel nagykövetség közölte, hogy az Associated Press berlini tudósítójának az az értesülése, hogy Ridz Smigly tábornagy benyújtotta volna lemondását, valótlan és minden alapot nélkülöz.

NEM IGAZ, HOGY KRAKKÓT BEVETTE?

A Reuter ügynökség jelenti, hogy a varsói rádióállomás szerda este közölte, hogy nem igaz Krakó elfoglalásának híre. Az történt, hogy Krakó német repülők bombázták, de a légvédelmi ágyú 15 repülőgépet lőttek le.

III.

történt bombázás. Minden ellenkező híresztelési szemben francia területre gazbombokat nem dobtak.

A francia légharító szolgálat nagy határozattal tett tanubizonyoságot.

Ha ismét légitámadás közeledne, a riadó befejeztével pontosan tájékoztatják majd a közönséget a támadás lefolyásáról.

MEGALAKUL A CSEHSZLOVÁK HADSEREG

A párisi csehszlovák követség felhívást intézett „mindazon csehszlovákokhoz, akik Franciaországban telepedtek le és hűek maradtak hazájukhoz”, felkérve a felszólítottakat, hogy szeptember 14-én egy csehszlovák hadsereg szervezése érdekében jelentkezzenek.

SVÁJC KÖZELÉBEN NINCSEN HARO

Baseli jelentés szerint szerda reggel óta a francia-svájci határ Bazeltől Genfigig teljesen el van zárva. Ugyancsak berlini jelentés szerint szerda egész Basél után kezdődő német-francia határszomszagon semmiféle hadművelet nem történt. Francia oldalon az egész vidék sötétségbe borult, míg német részről minden ki van világítva és a vasutak is kizárva.

ELTÁVOLITOTTÁK A SAAR-VIDÉK POLGÁRI LAKOSSÁGÁT

A Berlinske Tidende saarbrückeni jelens alapján beszámol arról, hogy a saarvidéki lakosokat gyors ütemben távolítják el lakóhelyükről.

ISMÉT HOLLAND TERÜLETEN REPÜLTÉK AT REPÜLŐK.

A Stefani iroda jelenti: Az elmúlt éjjel ismeretlen repülőgépek nagy magasságban szaltak el Antwerpen felett. A légharító útegek tűz alá vették őket. A repülőgépek délnyugati irányban távoztak el.

Az olasz lapok párisi jelentése szerint a neu-kórházba megérkeztek az első háborús sebesültek a nyugati frontról.

erő a miliciával és a segédhaderővel. Az angol haderő tábornagja Sir Douglas Browning lett, eddig a területiális haderő főparancsnoka volt, helyettese pedig Sir John Browning vezérőrnagy.

Szerdán írták alá az angol külügyi hivatalnal azt az egyezményt, mely szerint az angol és francia kormányok az eddigi kölcsönökön kívül további 8 és félmillió font sterlinget folyósítanak Lengyelországnak.

GIBRALTART ELLENŐRZIK.

A Havas ügynökség jelentése szerint a gori ellenőrzés alá vették az élelmiszerkészletet Gibraltárból. Az utasok, akik szárazon, vagy tengeren hagyják el a várost, vizsgálaton esnek át.

IRAK IS HADAT ÜZEN.

Az iraki kormány elhatározta, hogy megszállja a diplomáciai összeköttetését Németországgal. Grobb, a bagdadi német követ szerdán délben 2 órakor elutazott.

CAPITOL-ban

Péntektől, szeptember 8. kezdve

BÉCSI ÖRÖKSÉG

Kitűnő zenés vígjáték, Harald Baumgarten műve után. Főszereplő a legjobb bécsi együttes: **Friedl Czepa, Hans Stüwe, Inge List, Fritz Imhoff.** A filmben előforduló nagy balletet a bécsi Operaház 80 ballerínája táncolja — a sporttétben fellép **Felix Kaspar** a műkorcsolyázás olimpiai bajnoka!

Roosevelt megkísérli a semlegességi törvény felfüggesztését

A Havas-ügynökség washingtoni jelentés nyolcán közli, hogy Roosevelt elnök szeptember 15-re szándékozik a kongresszust összehívni és mátil kezdve tanácskozásokat folytatni. Az amerikai közvélemény az európai események hatása alatt sürgeti a semlegességi törvény felfüggesztését,

le az elnök tanácsadói óvatosságot ajánlanak. Több smert lapszerkesztő követeli, hogy Angliának és Franciaországnak továbbra is adjanak el fegyvert, mert

Amerika semlegessége gyöngytené az európai demokrata hatalmakat és bátorítaná ellenfeleiket. Lipmann szerkesztő azt írja, hogy Olaszország semlegessége csak addig

Japán semlegességéért cserébe — Kinában szabad kezet kér

Sanghaiból jelentik: Tokióból ideérkezett jelentések szerint a japán kormány a Kinában állomásozó angol s francia haderők visszavonását javasolta. Miura sanghai főkonzul kijelentette az angol és francia főkonzulok előtt, hogy a japán kormány határozott szándéka ugyan, hogy nem avatkozik bele az európai háborúba, Angliának és Franciaországnak a kínai viszályban tanúsított magatartása azonban komolyan nyugtalanítja a japán kormányt.

Sanghai japán körökben az angol katonáknak a német teniszkлуб ellen intézett támadásával kapcsolatban kijelentették, hogy hasonló incidensek megismétlődése esetén japán közbe lépésre lehet számítani, mert Japán Kína megszállott területein felelősnek érzi magát a rend és nyugalom fenntartásáért. Kijelentik japán körökben, hogy egyáltalában nem találkoznak japán rokonszenvvel azok az állítólagos angol fáradozások, hogy amerikai csapatokat hozzanak a sanghaji angol csapatok helyébe, a melyeket Európába szállítanak.

A Nochi című lap cikket közöl, hogy Japánnak fel kell használnia a kínálkozó alkalmat a Japánnal ellenséges hatalmaknak Kinából való eltávolítására, különös tekintettel Angliára.

NINCSEN SZÓ OROSZ—JAPAN MEGNEM-TÁMADÁSI SZERZŐDÉSÉRŐL

Londonból jelentik: A Reuter ügynökség diplomáciai szerkesztője úgy értesült japán diplomáciai körökből, hogy semmiféle tudomásuk nincsen arról, mintha Japán és a Szovjet között megemeltámadási egyezmény megkötésére tárgyalások indulnak volna. Az erről forgalomba hozott hírek csak találgatások. Az tény, hogy a moszkvai japán követ utasítást kapott arra nézve, hogy a határvi-lágások ügyében tárgyalásokat folytasson, de megemeltámadási egyezményről nincs szó. Hasonló értesülései vannak a londoni szovjet nagykövetségnek is.

A FRANCIA SAJTÓ SZERINT HITLER BEKEKÖTÉST FOG MEGKÍSÉRELNİ

Párisból jelentik: A Havas iroda közli, hogy a francia sajtó részletesen foglalkozik a fegyveres konfliktus jelenlegi helyzetével: A Le Journal a következőket írja: Elegendő volt, hogy Franciaország és Anglia megragadják a kezdeményezést és nyomban megfigyelhető volt, hogy Európában megváltozott valami. A biztos győzelem érzete megnyerte a szíveket.

A Petit Parisien cikke többek között ezeket tartalmazza: Rövidesen Hitler kancellár, ha elérte követeléseit, előreláthatóan nagyarányú erkölcsi rohamra indul és

megkísérli, hogy jóakarát harmadik bevónásával ismét napirendre tűzze a béke ügyét. Sietünk kijelenteni, hogy ennek az erkölcsi rohamnak a sorsa a meghiusulás. Franciaország és Nagy-Britannia síhasem engedheti meg a Füh-
rnek, hogy akár részleges győzelmet is arasson, amit eután

nemcsak Lengyelország kiszolgáltatottságát jelentené, hanem azt is, hogy Európában a Füh-
rer akarata kerül uralomra.

Egyetlen jószó Páris és London számára: a végleges győzelemig küzdelem a nemzetiszocialista birodalom ellen.

Az Excelsior írja: Egy tény bizonyos: csapataink német területre tették lábukat.

A Le Matin cikkírója ezeket állapítja meg: Most huszonöt éve, Joffre tábornagy utasítására

tart, amíg Franciaország kellő mértékben meggyengül. Az Egyesült Államok semlegességének részbeni feladása bizonyára nagy hatással lenne Japánra és Oroszországra nézve is. Sztalin egy győzedelmes Németországnak inkább nyújtana segítséget, mint a legyőzetés előtt álló birodalomnak.

A Havas ügynökség jelenti Newyorkból: A repülőgépgyárak elhatározták, hogy nem csökkentik üzemüket annak ellenére, hogy az Egyesült Államok kormánya megtiltotta a repülőgépek eladását a hadviselő államok számára. A gyárosok azt hiszik, hogy a semlegességi törvényt a kongresszus módosítani fogja oly módon, hogy a demokrata országok számára a szállítások tovább folytathatók.

Gamelin tábornok aláírta a marnai ütközet-re vonatkozó parancsot, amelynek ma van az évfordulója.

A marnai ütközettel az a csata kezdődött, amelytől az ország megmentése függött, ma új harc kezdődik, amelynek csak

vagy az ellenség megsemmisülésével, vagy a mi felmorzsolódásunkkal szabad végződnie.

A L'Epocában Korillis írt cikket és hangsúlyozta, hogy Lengyelország megtamadásával kapcsolatosan nagyszabású erkölcsi manőverre lehet számítani Németország részéről, mert

Németország mindenáron el akarja kerülni az általános háborút.

A L'Ouvre cikke ezeket tartalmazza: Erkölcsi és anyagi szempontból Franciaország helyzete

sokkal jobb, mint 1914-ben volt.

a Német Birodalom viszonyai pedig sokkal rosszabbak.

A TIMES SZÁMIT VARSÓ ELESTÉRE.

Londoni jelentések szerint az angol sajtó is részletesen foglalkozik a helyzettel és általában megállapítják a lapok, hogy Nagy-Britannia, valamint szövetségesei

elhatározták a németországi háborúnak a végző győzelemig való folytatását.

Elismeréssel írnak az általános lapok a lengyel hadsereg hősiességéről, általában pedig azt a véleményt hangoztatják, hogy Hitler a keleti hadszíntéren elhatározó győzelmet akar aratni és pillanatnyilag nyugaton csak védekezésre szo-

A román koronatanács a semlegesség mellett döntött

Bucurestiből jelentik: A cotroceni királyi palotában II. Carol király Ófelsége elnökletével koronatanács volt.

Armand Calinescu miniszterelnök és hadügyminiszter a koronatanácson ismertette a kormányzatnak diplomáciai és nemzetvédelmi lépéseit, különösen tekintettel a jelenlegi általános európai helyzetre.

A koronatanács egyhangulag jóváhagyta az eddig követett diplomáciai eljárásokat s a foganatosított katonai intézkedéseket. Egyben úrra leszögezte, hogy Románia megőrzi szigorú semlegességét a jelenlegi európai konfliktusban.

MINDEN SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉS MEGTÖRTÉNIK A SEMLEGESSÉG MEGŐRZÉSÉRE.

Bucurestiből írják: Románia hű marad a békéhez. Ennek az elvnek adott kifejezést az európai válság kitörésének pillanatától kezdve az ország kormánya, amelyet különben a szeptember 4-ikén tartott minisztertanácsi ülés után kiadott közlemény

ritkozik. Lapvélemények szerint nem lehetetlen, miszerint Hitler utólag Nagy-Britanniának és Franciaországnak békeajánlatot tesz, de a lapok egyöntetű megállapítása szerint ez a javaslat nem járhat sikerrel, mert

a szövetségesek nem elégedhetnek meg, csakis a Németország feletti teljes győzelemmel.

A Times leszögezi, hogy amíg Németországban a jelenlegi kormányzat uralkodik és élén a jelenlegi miniszterelnök áll, állandóan újabb válságok kibrobanásától kellene tartani. Eppen ezért — írja a Times — egyszer és mindenkorra le kell számolnunk ezzel a kormányzati rendszerrel.

Megállapítja még a Times, hogy az angol tengeri haderő tevékenysége igen behatóan folyik. A Daily Express szerint a döntő támadás a nyugati hadszíntéren történik, ahol a szövetségesek aratnak majd győzelmet. Az a vélemény, hogy Németország nyugaton nem indul támadásra. A Daily Express szintén élesen támadja a nemzeti-szocialista kormányzatot, a mely „elviselhetetlenné teszi az európai nemzetek számára az életet”, ezért a szövetségesek mindaddig harcolnak, amíg a rendszert el nem távolítják.

Ha Varsó elesik, az nem menti meg Hitlert a megsemmisüléstől, mintahogy Napoleont nem mentette meg Moszkva eleste.

A Daily Mail rámutat arra, hogy a brit hajóhad megtisztítja az óceánokat a német tengeralattjáróktól.

„NÉHANY LÖVÉSNEK MEGIS EL KELLETT VOLNA DÖRDÜLNI A NYUGATI FRONTON“

A Telegrafo című lap a nyugati hadszíntéren levő helyzetről berlini jelentései alapján a következőket írja:

Három nappal az ellenségeskedések kitörése után, az ellenfelek még mindig várják a tényleges hadműveletek megkezdését.

A szembenálló felek részéről semmiféle kezdeményezés nem történik.

Ez is magyarázza azt, hogy mindkét fél részéről hiányzik a lelkesedés. Ha francia részről meg lennének győződve arról a szükségességről, amit olyan sokszor hangoztatnak, hogy a német nemzeti szocializmust el kell seperni, akkor már néhány lövésnek mégis csak el kellett volna dördülnie. Ehelyett azonban a csapatok tétlenül nézik egymást. Ez mutatja, hogy mennyire igaza volt Mussolini miniszterelnöknek, amikor megkezdte fáradozásait, amelyek arra irányultak, hogy a háborút lehetetlenné tegye.

Egy másik berlini jelentés a nyugati fronton levő ellenfelek megismétlődő barátságos megnyilvánulásokról ad hírt. A jelentés szerint azokon a helyeken, ahol a két vonal, a Maginot- és a Siegfried-vonal közel esik egymáshoz, a német és francia katonák kijönnek a védelmi állások elé, virágokat dobálnak egymás felé és barátságosan integetnek. Az egyik este francia részről kivilágított táblákat tettek az állások elé és ezen a következő felirás volt olvasható: — Ne löjjetek, mi sem lövünk!

is világosan kifejt. A közleményből kitűnik, hogy a lelki egység az országban tökéletes, teljes bizalom és nyugodtság uralkodik.

Az igazságos és tág látókörű politika, amelyet a kormány a kisebbségek irányában követ, magával hozta, hogy az ország kisebbségi lakói lelkesedéssel csatlakozzanak, illeszkedjenek be az állam ritmusába. Ami a külpolitikát illeti, Románia el van határozva, hogy továbbra is megőrzi békés magatartását és valamennyi szomszédjával szemben megértésre törekszik. Ebből a célból kinyilvánította az az óhaját, hogy hajlandó megújítani a megemeltámadási szerződésre vonatkozó ajánlatát. A kormány így határozta meg az ország helyzetét a jelenlegi európai összetűzésben. Aki a békét kívánja válasszon a Románia jó megértést elfoglaló álláspontjára. Az állam vezető köréi több ízben kijelentették, hogy a határokon kívül nincsen követeléseik.

A határok megvédelme tekintetében a szeptember 4-iki minisztertanács hangsúlyozta, hogy éberan ügyel és minden szükséges intézkedést megtesz.

Schumann Róbertné, a hajdan világszerte ismert Wieck Klára zongoraművésznő születésének százhuszadik évfordulójára

Most lesz Schumann Róbert neje, a kiváló zongoraművésznő születésének százhuszadik évfordulója. Klára asszony korának egyik legkitűnőbb zongora virtuózja és egyben pedagógusa is volt. Az 1819. év szeptember 13-án született Lipcsében. Atyja az összeférhetlenség miatt élvezhetetlen, zordsága és nyers modora miatt sokaktól került lipcei zongoratanár, Wieck Frigyes volt, aki leányait, Klárát és Máriát, maga avatta be a művészi zongorajáték titkaiba. A drákói szigorúságú apának azonban nem sikerült Klára leányának — a későbbi Schumannnak — lelkében a veleszületett ideálisan szárazaló mentalitást, romantikus természetének megnyilvánulásait elfojtani.

A kis Klárát apja már öt éves korában a zongorához ültette és kemény gyakorlásra fogta. Hat éves korában rendszeres tanításban részesítette és olyan frappans sikert ért el a végtelen talantumos leányka rohamos haladása révén, hogy ezzel Lipcsében egyre jobban megalapozta a saját pedagógiai hírnevét és népszerűségét. Amikor Nicolo Paganini, a csodahagedűs Lipcsében első ízben hallotta a kis Wieck Klárát, szinte profétai ihlettel jövendölte meg: „Ezen gyermek előtt egy szédítően hatalmas művészkariert perspektívája áll, ő még igen jelentékeny vetélytársait is messze felülmúlja majd”. A kis 9 éves Klára teljesen fejlett művészi érzékel és remekül csiszolt technikával játszotta Mozart, Beethoven és Hummel műveit. Az 1828. évben a lipcei „Gewandhaus” koncertek egyikén már Chopin technikailag, valamint előadás tekintetében is felette kényes F-moll zongoraversenyt és a Don Juan egyik témája feleit irt merész, ugyancsak nehéz variációt interpretálta frenetikus tetszés mellett. Kevésivel utóbb atyjával művészi világkörütra indult, Weimarban az agy Goethe előtt játszik, amikor is a költőkirály elismerésének jeléül saját arcképét adta Klárának ezen felirással: „Az elmés, bájos gyermeknek, a szellemes, kész művésznőnek, Wieck Klárának szíves megemlékezésül”. Párisban is egy csapásra személye felé tereli Meyerbeer, Chopin, Mendelssohn, Kalkbrenner, Thalberg és a híres operakész, Wilhelmine Schröder-Devrient figyelmét. Pompásan interpretálta Bachot és Beethoven, majd később a romantikusokat, Chopint, Mendelssohnt és Schumannt.

LISZT FERENC MEGDICSÉRI KLARÁT.

Elméleti kiképzését Klára a lipcei kántortól, Wehlígtől nyerte, akitől Wagner Richard is tanult egy ideig és akinek „Az apostolok urvasorája” (Liebesmahl der Apostel) című kórusművét dedikálta. Valamennyi jelentős német zenész ösztönzőkedést tanusított akkoriban Klára művészi fejlődése iránt és 1835-ben nem kisebb zenekörfejosok, mint Mendelssohn s Moscheles méltatták Wieck Klárát azzal, hogy vele a Gewandhausban Bach „Trippelconcert”-jét nyilvános hangversenyen eljátszák. Tízennyolc éves korában, 1837-ben az „oszták kamaraművésznői” címet nyeri el és ezen időben játékával a mindenható Liszt Ferenc elismerését is oly nagy mértékben kivívja, hogy Liszt elragadtatását dithirambikus szavakban juttatja kifejezésre.

Kritikusainak bírálata szerint Wieck Klárában az igazi, vérbeli művészek játékát jellemző összes erőnyek eszményi módon egyesültek. Mélyreható értelmiség, eredités, egyéni felleg, szárazaló fantázia, nobilis előadás, igazi grácia és imponáló technikai felvérteztség egyesült benne — hatásvadászat minden szándéka nélkül.

DIADALMAS SZERELEM.

Schumann Róbert már jóval azelőtt is, mielőtt még Klára kezét megkérte, rajongott és szíve ideális szerelemre gyulladt a szépséges leány iránt, aki a maga részéről is olthatatlan vonalmat érzett jegyese iránt, a finom érzésű és romantikus Schumann Róbert világhírű zeneszerző iránt. Ezen kölcsönös vonalom által sugalt érzés kölcsönözött azután Klárának szinte férfias erőt és ellentállást, a mely szükségesnek bizonyult ahhoz, hogy atyja makacs hajthatatlanságával megbirkózhassék. Az öreg Wieck ugyanis kezdetől fogva merőben ellenzte a fiatalok eljegyzését és egybekelésüket a legszivebben környörtelenül megfusiította volna. Klárának nehéz küzdelembe került, míg végre atyját a házasságban való beleegyezésre rábírnia sikerült. Időközben Klára elvált nejétől, Klára édesanyjától és végül a házi perparvarok során Klára kénytelen volt atyját beperelni. Az 1840. évben Klára végre Róbert felesége lett. A házastársak elejétől fogva mindvégig a legintimuszabb harmoniában éltek egymással, ideális megértéssel, pompás alkalmazkodással, egymás egyéniségét kölcsönösen kiegészítve.

Klára asszony férje zseniális és ujszerűségben eljövőköt bizony gyakran túlmerésnek tűnő műzsteremkéinek legutánzózóbb, s ezért leghivatottabb tolmácsa lett. Róbert pedig szépséges neje szerelmében mindig újabb zenei inspirációt tisztáz és bő forrást látta fel. Nem hiába szárazaló ezen időből Schumann legzenvedélyesebb, legzsenilemültebb hangulatu, a tiszta szerelem gyönyörü dalszo-

rozatai. Klára asszony lankadatlan szorgalommal szentelte ideje javát művészetének, de böics beosztása mellett elég ideje maradt ahhoz is, hogy otthonukat urának kedvéssé tegye, meghitté varázsolja, s háza tajakát mindenkép rendben tartsa.

AZ ÖZVEGY KARRIERJE.

Schumann 1850-ben Düsseldorfban városi zeneigazgatói állást nyert, de tuifesztett, szüntelen lázas munkássága közepette idegeit annyira felőrölte, hogy négy év múlva, 1854-ben elméje már teljesen elborult, midőn öngyilkossági kísérletet követ el, a folyóba ugrik és derékban kettétört, eddig eszményen harmonikus életét azontul szomoruan, legfőbbnyire öntudatlanul, az endenichi idegyógyintézet egyik szobájában éli le. Klára szerencsétlen férjét — annak 1856-ban a gyógyintézetben bekövetkezett haláláig — rendületlen hűséggel ápolta és élete utolsó napjáig melten meggyászolta. Róbert után olyan elenyészően csekély vagyonka maradt

vissza, hogy az özvegyé lett Klárának ugyancsak szorgalmas munkát kellett kifejtene, önmagát s hat elárvtul gyermekét fenntartandó. Brahms, a barát, a Schumann-család inségének láttára, 300 márká segélyt ajánl fel Klára asszonynak, mely az özvegy azonban csak hosszu lelki vergődés után fogadott el. Klára asszony utóbb Berlinbe költözött és onnan indult el nagyszabásu művészi körútjára, melyeken elsősorban elhunyt férje zseniális szerményeit ismertette meg a külfölddel s népszerűsége igyekezett emelni azokat. Brahms az idő folyamán több ízben segítette az özvegyre jutó ernyedetlen szorgalmu Klára asszonyt, ki 1878-ban a frankfurti híres Hoch-féle konzervatórium — ottani első pedagógiai intézet mesteriskolájának vezetői állását foglalta el, mely tisztséget 1882 nyarán bekövetkezett elhunytáig hiven meg is tartotta.

Schumannnak tanárnői és pianisztikai működése mellett még a komponálásra is maradt ideje. Tollából egy értékes zongoraverseny (op. 7), egy zongoratrió, preludiumok és fugák, férjének egy témájára irt érdekes variációk, románok hegedű és zongorára, és sok dal látott napvilágot. Vég megemlítendő, hogy Klára asszony által rövidedül alakban adták ki Schumann teljes „oeuvre”-jét. Schumanné tulzárnyalhatatlan finom kamarazenesz volt, férje kamarazene-kompozícióinak minőségig lelkes propagálója. Egyik növendéke, a most közel 80 éves, galambösz Roth Ernestin Budapesten él, buzgón tanít, s ma is fennen hirdeti tanítványai előtt hajdani híres tanárnője, Schumann Klára soha el nem múló művészi dicsőségét.

Guttman Miklós.

Uj hajlékba költözik Temesvár százezer kötetből álló városi könyvtára

A régi muzeum-épület lesz a rengeteg könyv méltó otthona

Harmencöt esztendeig működött Temesvár városi könyvtára abban a helyiségben, amely a régi piarista gimnázium tornaterme volt. Bejárataának kilincset most hiába nyomogatják a látogatók. És ha aztán csodálkozva néznek, hogy az ajtó miért nem nyílik, ott látják a kifüggesztett táblát:

— Költözködés miatt zárva.

Az embereknek ilyenkor eszükbe ölik, hogy — olvasták az újságokban — a városi könyvtár a Lonovics-uccába költözik, abba az egyemeletes, csinos épületbe, amely körülbelül félszázadon keresztül a muzeum hajléka volt. A muzeum másfél éve a Kulturpalotába került és a megüresedett kis palota a könyvtárnak jutott, amely elhagyhatja végre eddigi szűk, dohos, sötét és főleg alkalmatlan ösdi hajlékát.

A látogató elsiet a Lonovics-uccába, és nemocka ott áll a művészet vasalásu nehéz tölgyfakapu előtt. Akkor látja, hogy ott is kifüggesztett tábla fogadja:

— A városi könyvtár a rendezési munkát befejeztéig nem költözik.

Az újságíró azonban mégsem fordul vissza és benyit. A lépcsőházban sok évszázados kömlelék hevernek a fal mentén. Ezeket a muzeum hagyta ott hátra. Az udvaron néhány kókoporsó, oszlopfaj, szobor és egy vasvitéz. Csiszmája, ruhája, sisakja, acrostélyja, mindene patinás vasból. Mintha benne volna az egykori lovag is, pedig ki tudja: merre porlad.

Feljutunk a lépcsőn a magas földszintre. Benézük a nyitott ajtóju termekbe. Üresék. Kőművesek, festők, asztalosok dolgoznak bennük. Az egyik udvar felőli tágas szobában rendezték be ideiglenesen a könyvtári irodát. Onnan irányítja az épületben folyó munkálatokat és a költöztetést. Milos Romulus, az agilis és mindig előzékenyen szolgáló, kész igazgató. Es ott végzi sok irodai munkáját dr. Hanesné, a nagyszorgalmu könyvtári tisztviselő. Körülöttük ott van a régi helyiségből áthozott irodai butor és a falak mentén néhány poltelve könyvvel.

Szívesen vezetnek körül az épületeken és magyaráznak.

Az új könyvtárépület mindenekelőtt néhány képményt kap. A muzeum helyiségeit, kivéve az irodát, nem fűtötték és így nem kellett kőmény se. Most azonban minden terem és minden szoba kályhát kap. Az alagsorban lesz a könyvkötő műhely és a raktár. A földszint egyik világos uccai szobája lesz az iroda. Abba a helyiségbe, amelyben most ideiglenesen az iroda van, kerül majd a hírlapkönyvtár és erre a célra használják föl a szomszédos helyiséget is. Itt helyezik majd el az újságok bekötött évfolyamait. Mind vaskos és évnegyedről-évnegyedre szaporodó kététeket. A többi földszinti és néhány emeleti helyiségbe kerül a tulajdonképpeni könyvtár. Az egyik emeleti helyiségben őrzik majd a könyvtár ritkaságait: régi, becses könyveket,

nyomatványokat és kéziratokat. Az emeleti nagy terem — amely olyan nagy, hogy hálóat is lehet benne rendezni — lesz az olvasó. Magas, világos uccai helyiség. Hosszu asztalok és kényelmes karos székek fogadják majd az olvasókat. Az olvasóterembe azonban csak a ruhatáron keresztül lehet bejutni. Kalapot, felőtöt, esernyőt, sárcipót a ruhatárban kell hagyni. A ruhatári díj néhány lei lesz Csekélység. Ebben követik más nyilvános könyvtárak példáját, amelyek az így összegyűlt pénz a könyvtár tisztántartására és a könyvek megrongált kötéseinek javítására fordítják. A látogatónak különben megéri az egy-két leit, hogy vigyáznak a holmijára és hogy a teremben olvasás közben nyáron hűsölhet, télen melegedhet. Az olvasóteremben a látogató az asztalon található jegyzőkönyv kikeresésé magának a kívánt könyvet és annak címét és számát fölírja a rendelkezésre álló nyomtatványba, a kéré cédulába, amelyet aláír. A kéré cédulát átadja az olvasóterem sarkában íróasztala mellett ülő tisztviselőnek, aki intézkedik, hogy a szolga elhozza a kért könyvet. Távozás előtt az olvasó visszaadja a tisztviselőnek a könyvet és megkapja a kéré cédulával együtt átadott ruhatári számot annak igazolására, hogy az olvasott könyvet beszolgáltatta és a könyvtárhelyiséget elhagyhatta.

— Mikor kedzheti meg működését a könyvtár az új helyiségben? — kérdezem.

Megtudom, hogy bizony beletelik három-négy hónap. Esetleg több is. Előbb az iparosmunkások elvégzik az összes szükséges javítási, festési és mázozási munkákat. Aztán következik a könyvtár bebitorozása. A termekben új és könnyen rendben tartható polcokat állítanak fel. Csak azután kezdődik meg a közeli százezer kötetnek a régi könyvtári helyiségekből való átköltöztetése. A könyvtár ugyanis nem színe, hogy azt kocsikra össze-vissza dobálva fuvarozzák új otthonába. A sok könyvet számsorban csomagolják. Az új helyiségekben aztán megint számsorokban és különböző csoportokban szakszerűen helyezik el a könyveket. Külön kerülnek a versek, ritmányok, elbeszélések, szindarabok, jogi, orvosi, hittudományi, természettudományi, zenei, mérnöki, nyelvészeti, művészeti és egyéb fajtájú irodalmi munkák. Ezenkívül még nyelvük szerint külön csoportokba sorozzák a könyveket. Nagy munka ez. Vigyázni kell, nehogy valamely könyv rossz helyre kerüljön, mert akkor bizony hiába szerepel a jegyzékben, mégsem lehet megtalálni. Már pedig a könyvtárban az átrendezés után a látogató által óhajtott könyvet néhány percen belül kiadják, feltéve, hogy nincsen éppen kézben. Az átrendezéssel egyidejűleg valamennyi könyv új számszámot kap.

Temesvár városi könyvtára olyan modern, világos és derős helyiségeket kapnak, amelyek méltóak a könyvekben megrögzített sok szépség és rengeteg tudomány őrzésére.

Kubán Endre

Ha a Fehér Sas felülkerekedik... ?

Pillanatfelvétel a háborút megelőző lengyel hangulatról és keresztmetszet a közvéleményről

Varsó, szeptember. Aki a nyár folyamán Lengyelországot felkereste, annak mindenekelőtt feltűnt, hogy az emberek jórésze kedvező gazdasági helyzetbe került. Az ipari központokban túlfeszített munka folyt, így Sziléziában, Lodz környékén és Jandimoorben. Ennek a konjunktúrának visszahatása mutatkozott a főváros életében és a nyári üdülőhelyeken. A katonai intézkedések nem voltak szembejuttatók a katonák számára. Varsó forgalmasabb utcáiban azonban egyre több tisztet lehetett látni, és, hogy

augusztus végére a főváros már szinte elvesztette polgári jellegét.

A férfiak minden lehető alkalommal uniformist öltek és egymást a homlokhoz emelt két ujjal, a lengyel hadsereg köszönési módjával üdvözölték. A katonák magatartása feszes, de nem olyan merev, mint a szomszédos Birodalomban. A lengyel állam a közéletben állott a totalizmus és a szabadság között és a lengyel hadsereg is ennek az aranyközéputnak a megtestesítése. Tisztelik, de nem istenítik a katonáskodást.

Fényes élet Varsóban, nyugtalanság a határokon

Augusztus 10 óta a háborumak a tudata egyelőre mélyebben vésődött a közhangulatba. Míg Európában rejtélyes probléma volt a háború lehetősége, addig Varsóban azt természetesnek vették. A közönség azonban nem zavartatta magát. A gazdagon megalkotott asztaloknál nevetgéltek azokon a híreken, melyek lengyel éhínségről szóltak. De ez csak az ország szívében volt így. A határokon, a sztaniszlau, tarnopoli és lembergi vajdaságokban az ukánok tízezres katonai szervezeteket létesítettek, a népek állandóan nyugtalanították a helyzetet. Látni most már tudvalevő:

biztosítsa. Varsóban senki sem beszél arról, hogy a lengyel kormány elhamarkodta volna a háborút, mert mindenki biztos abban, hogy Beck miniszter a kiegyenlítés embere, megragadta volna az alkalmat arra, hogy a helyzetet kompromisszummal megmentsse. Ez nem történt meg — mondják — tehát lehetetlen dolog. A német—orsz megmegtámadási egyezményről lévén szó, egy varsói társaságban valaki ezt mondotta:

— Beck nem tehet mást, mint felveszi tábori uniformistát és a harc téren keresi bűnhődését.

Amire egy jelenlévő megjegyezte:

— Éppen ellenkezőleg, szobrot kell emelni számára, mert ő volt az, aki megmegtámadást bennünkelt arra, hogy a megmegtámadási szerződéseket megkötjük, de be nem tartjuk.

a lengyel eszterlácsi nap-nap után összehívása volt az ukán bándákkal.

És még Varsóban sem tudták mindent, pedig sok jelentékenyebb arányok voltak, mint az állítólagos német üldözések. Súlyos volt a helyzet a lengyel sziléziai németek között, ahol a hatóságokkal állandó volt az összenézés. Lelkesek, tanítók, banktisztviselők és nagyiparosok voltak a hangadók. Az újságírók és a német munkások szervezete csapatok felett rendelkezett.

Augusztus eleje óta Sziléziában egy egyelőre enyhe guerrilla háború indult meg,

amelynek sok áldozata volt. A helyzet már emlékeztetett az 1921-évi nyugtalanságra, amely a népszavazással fejeződött be.

TÉMETIK A NÉMET GYÜLÖLET MEGTESTESÍTŐJÉT

1921 izgalmas napjainak emléke tért vissza a forró augusztusi napokban akkor, amikor Varsóban elhunyt az akkori lengyel ellenállás hőse: Korfanty, a sziléziai népszavazási lengyel megbízott. Korfanty temetése bizonyos betekintést engedett Lengyelország mai politikai életébe. Maga Vojciech Korfanty igazi lengyel volt: népének minden előnyös és hátrányos tulajdonságával. Az előnyök: izzó hazaszeret, vakmerőség és az a sokoldalúság, amely a proletárfilut a Vitos-kabinet miniszterelnökhelyettesévé tette. A hátrányos tulajdonság: könnyelműség. A dolgoknak hangulata szerint való elintézése. Ismeretes, hogy Pilsudzky alatt száműzetésbe került és amikor ez év tavaszán a lengyel politikai emigrációs engedélyt kaptak a visszatérésre

Korfanty halálát betegesen tért haza az ellenség-től veszélyeztetett földre.

A temetésen a kormány nem képviseltette magát. De a nép megtette a magáét. Varsóban tizezrek kísérték koporsóját a pályaudvarra és a vonatot Katowitzban ugyancsak tizezrek várták. Azt mondják, hogy

a temetésen kétszáz ezer ember vett részt, ez az idők hangulatát mutatja,

miért Korfanty személye testesítette meg a Németország elleni gyűlöletet. Koporsója felett Wyrebovicski prelátus valóságos politikai beszédet tartott:

— Örökös ellenségünk elleni harcban csak az egység és igazság érteheti tart bennünket egybe; az egész németek abban a táborban kell tömörülnie, amelyben Korfanty volt, ez a tábor: németellenes — mondotta a prelátus.

BÍRALATOK BECK MINISZTERRŐL

Witos és Korfanty típusának ellenkezőjét képviseli a mai külügyminiszter: Beck ezredes. Nem tipikus lengyel, tehát nem is szanginikus, nem lelkes, de kímért és számító. Varsóban sok ellensége van, sőt nem is népszerű, de elismerik, hogy érdeme az, hogy

moratóriumot adott a gyűlöletnek, megkísérelte azt, hogy Lengyelország nyugalmát

Az események halogatás békét teremtesse — ugynevezett — azelőtt német barátoknak tartott — Pilsudzky-hívek és az ellenzék között. Olyan közömböségek, amilyen a Korfanty és kevéssel azelőtt Domovszky temetésétől való tartózkodás volt, ahogyan halható kedvtelenséget teremtenek.

„MAJD CSAK LESZ VALAHOGY”

Az orosz—német egyezményt Varsóban természetesen fogták fel. Szemben állunk-e ismét a hagyományos lengyel könnyelműséggel, amely a holnapon túl teszi magát? Vagy pedig Varsóban közelebből látják a helyzetet, mint nyugaton?

Lengyelországban nem kételkedtek abban, hogy a nyugati diplomaták és tábornokok hosszú orron fognak a Krembél távozni

és éppen ezért Lengyelország a tárgyalásoktól távol tartotta magát, jóllehet a moszkvai konferenciára meghívást kapott. A lengyel kormány már

tavasz óta küldött egy a Quai d'Orsaya, mint a Downing Streetre figyelemztetéseket gyanus német—orsz tárgyalásokról.

Számítanak arra, hogy Lengyelország elveszti keleti megyéit, ha a németekkel szemben alulmarad, ha azonban a lengyel Fehér Sas kerekedik felül, akkor a Szovjet bőszen a háttérben marad. Minoseg azonban állam, amely erkölcsileg annyira jól felvolna szervezve, mint Lengyelország, érte azalatt azt, hogy

vakon bíznak a győzelemben.

Senki sem bizalmatlan a hadsereg, a kormány iránt. A lengyel közvélemény keresztmetszetét ezekben adhatjuk; a harc nehéz és áldozatteljes lesz.

A győzelemben, a szövetségesek kitarításában kételkedni nem lehet.

A lengyelnek van egy közmondása: Jakos to bedzie amil annyit jelent „majd lesz valahogy”. Ez a nem-törődőmség ma már nem él, inkább az ólengyel hősiesség tér vissza, amellyel ez a nép már nem a véletlenre, hanem a saját erejére akarja jövőjét felépíteni. Sikertül-e? Nagy kérdés!

Tieran Emil dr, főpolgármester husz éve áll a közigazgatás szolgálatában

Hangos ünnepiés nélkül üli meg a főpolgármester a jubileumot

Tieran Emil dr. Temesvár város főpolgármestere jubilál. A jubileum azonban csendben, minden hangos ünnepiés nélkül és a multhoz méltóan szorgos közmunkában telik el. Most van huszadik évfordulója annak, hogy Tieran Emil dr. főpolgármester a közigazgatás szolgálatába lépett. Ez a husz esztendő lelkiismeretes és termelő tevékenységben telt el. Mint ember, munkássága közben is kedves, szívélyes, előkészítő és barátságos volt mindenki irányában, akinek vele hivatalos érintkezése akadt. Ugyanilyen rokonszenves a közéletben is és ez a magyarázata annak, hogy tisztelőinek és barátainak száma igen nagy. Közhivatalnok pályájának husz éves fordulójára alkalmaival kitért minden hangos ünnepiés elől, de még sem akadályozhatta meg, hogy mindazok, akik nagyrabecsülik, szerencséslelvánataikkal fölkeressék.

Tieran Emil dr., aki régi temesvári család sar-

jedéka, a közigazgatási pálya minden lépcsőjét végigjárta, amig eljutott mai magas állásáig. 1919. szeptember 5-én, néhai Cosma Aurel dr., volt miniszter, aki akkoriban Temes megye prefektusa volt, subprefektusi titkárnak nevezte ki. 1920-ban statisztikai előadóvá, 1923-ban pedig prefektusi előadóvá lépett elő. Ilyen rangjában kabinetfőnöke volt Bogdan Anton dr. és Oprea Ioan prefektusoknak. 1929. október 2-án vármegyei főjegyzővé nevezték ki és ezt az állását kilenc esztendőn keresztül töltötte be. 1938. szeptember 1-én a Temes helytartóság kulturális ügyosztályának élére került, 1938. szeptember 25-én Temesvár város alpolgármesterévé nevezték ki. 1939. február 5. óta pedig mint főpolgármester áll a város élén. Temesvár szülőtte ő és nem ismer más célt, mint minden tehetségével dolgozni a város fejlődésén, jólétének emelésén.

CURSO MOZI

Ma utoljára

Orgonavirágzás

Jeanette MacDonald, Nelson Eddy

100% németül beszélő film. Metro Goldwin hirdó

3 órákor 17.— leies helyarákkal

A nők börtöne

Holnaptól

TRADERHORN

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 790 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhitelintézményeknek és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

26-10 és este 9 óra után 23-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Szabad-e aludni filmezés közben?

Párisban érdekes perben hoztak megfelelőbbé tevényt. Az egyik nagy párisi filmgyár vezetősége ugyanis beperelte a francia filmszínészet egyik büszkeségét. Egyik lap sem említi meg sem a gyár, sem a filmszínész nevét, a leírásból azonban következtetni lehet arra, hogy Corinne Luchaire-ről van szó.

A per előzménye az, hogy az alperes filmszínésznő felbőlelt közben aludni éppen akkor, amikor jelenése következett volna. A helyzetet az tette súlyosabbá, hogy a filmben csecsemő is szerepelt, márpedig a csecsemőket hihetetlen szatirgázzal kell honorálni, mert a Jupiter-lámpák igen veszélyeztetik gyengye szemüket. A csecsemőket jóformán percenként kell fizetni. A pályás sztrájk már több perc óta zokogott a Jupiter-lámpák fényében, amikor a film főszereplője többszörös csengetésre sem jelentkezett. Ugye, ez rendezők szeladtak fel az öltözőszobájába és nagy meglepetésükre a filmhíresség reklamációján szomdált. Felbőleztették, mire azonnal védekezett, hogy a napi 18 órai filmezés túlságosan igénybe veszi szervezetét.

Első esetben elmenték ezt a „ballépést”. Másodszor szintén megkegyelmeztek neki. Mikor azonban harmadik alkalommal is aludt, „visszaeső bünyőség” miatt az igazgatóság pert indított a színésznő ellen.

A bizonyítás során a filmszínésznőnek adtak igazat annyiban, hogy a színészeket bizonyos munkaidőn túl valóban nem szabad tovább dolgoztatni. Az igazgató azonban azal védekezett, hogy a filmszínésznő már a szerződés aláírásakor tudta, mennyi idő múlva kell elkészítenie a filmet, tehát számíthatott arra, hogy fokozottabb munkát kell vállalnia. Eppen ezért fizetését is felemelték.

Végül azt a meglepő ítéletet hozták, hogy a per költségeit a vállalat igazgatósága térítse meg, mert tovább dolgoztatta az alkalmazottat a megengedett munkaidőnél. Nagyobb büntetéssel viszont nem sújtották a vállalatot, mert a színésznőnek a szerződés szövegéből valóban fokozott munkára kellett következtetnie. Azonkívül a fizetése váratlan fejlemését is csak azal magyarázhatta meg, hogy többet kell dolgoznia.

Igy sem a filmszínésznőt, sem a filmvállalat igazgatóját nem marasztalták el. Ez a végső nagynehezen kiéljeltette az igazgatóságot, bár anyagilag csak a filmvállalat vesztett. A filmszínésznő, akivel szemben első két ízben előzetesbörtönt tanúsítottak, nem nyugodott bele az ítéletbe és fellebbezést nyújtott be. A fellebbezést senki sem értette, hiszen a színésznőre semminemű büntetést sem szabtak ki. Azonban a perkedésre azt a magyarázatot adta, hogy a perkedés alatti súlyos erkölcsi veszteséget szenvedett. Ezt a magyarázatot a bíróság nem volt hajlandó elfogadni, mivel a tárgyalást fejtegelte fogva zárt ajtó mögött, titokban folytatták és az újságok nem említették meg a színésznő nevét. Különböző is a perésre bizonyos mértékben az alperes hibájából került sor. A színésznőt tehát végérvényesen elutasították, de a második per költségeit már vele fizették meg.

Tanulság tehát az, hogy a filmezés közben nem szabad aludni.

Nem megy Belgiumba az angol királyné pár. Belgiumból jelentik: Az angol királyné párnak október 14-re Belgiumba tervezett látogatását elhalasztották.

Szeptember 8.
Péntek
Mária

1859. szeptember 8-án született Debrecenben Dura Máté költő. Több kötet verse és elbeszélése jelent meg. Munkáiban sok melegség és érzelme van.

1866. szeptember 8-án született Cosbuc Gheorghe kiváló költő. Lírai verseiben szeretettel zengi a családi élet meghittségeit. Erdélyi származású és versben is nevéllában gyönyörűen írja meg a román népeletet.

Hétfőn megkezdődnek a tanítások. Bucurestiből jelentik: Szeptember 9-én reggel 8 órakor hivatalosan megkezdődik az új iskolai év. Az első napon istentiszteletet tartanak és zászló felvonási ünnepséget. Az előadások szeptember 11-én hétfőn kezdődnek.

Megindult a vasúti forgalom Olaszország — Svájc és Franciaország között. Rómából jelentik, hogy csütörtöktől kezdve helyreállt a rendes vasúti összeköttetés Olaszország és Franciaország, valamint Olaszország és Svájc között.

Szolgáltatásra hívják be a nyugdíjas vasutasokat. Bucurestiből jelentik: A közlekedésiügyi minisztérium felhatalmazást adott a CFR vezérigazgatóságának arra, hogy a katonai szolgálatra behívott vasúti tisztviselő helyébe, ahol annak szükségére mutatkozik, nyugdíjas vasutasokat hívjon be, illetve alkalmazzon, a szolgálat zavartalan ellátása céljából. A rendelkezés szerint a behívott nyugdíjasok nyugdíjigóságukra érintetlen marad és azon felül szolgáltatukért napidíjat fognak kapni. Értésülésként a fővárosban máris számos nyugdíjas jelentette be, hogy hajlandó szolgálatot teljesíteni.

Megindult a repülőforgalom Belgium és Németország között. Brüsszelből jelentik: Berlin és Brüsszel között a légiforgalmat ismét helyreállították. Naponta azonban csak egy repülőgép bonyolítja le a forgalmat.

Az evangélikus egyház templomszentelési ünnepe

A temesvári evangélikus egyház ebben az évben ünnepli templomépítésének századik évfordulóját. Erre a kegyelesez ünnepre a templomot a hívek páratlan áldozatkészségével teljesen megújították. Az eddig javítás alatt állott templom újból való felszentelése e hó 10-én, azaz vasárnap délelőtt 10 órakor történik meg az istentisztelet keretében. A felszentelési szertartást a gyengédkődi Frint Lajos püspök megbízásából Nikodémusz Károly brassói főesperes, egyházkerületi főjegyző végzi, ki egyuttal a magyar nyelvű imnapi beszédet is tartja. Németül Argay György főesperes fog beszélni. A gyülekezet ezen nevezetes évfordulóról nagyszabású ünnepség keretében készült megemlékezni, erről azonban a mai helyzetre való tekintettel le kellett az egyháznak mondania az az ünnepségeket későbbi kedvezőbb időpontra elhalasztani. Így elmarad a szombatra tervezett vallásos est, valamint a vasárnapi közbéd is. Az erre már megváltott jegyeket a gondnoki hivatal visszafizeti.

Budapesten, Bátorzéken és Munkácson német nyelvű középiskolákat állítanak fel. Hóman Bálint magyar közoktatásiügyi miniszter tárgyalásai és megállapodásai alapján intézkedés történt, hogy Budapestben németnyelvű állami tanítóképző intézetet, Bátorzéken és Munkácson német tannyelvű polgári iskolát létesítsenek. Az iskolák még a mostani tanévben megkezdik működésüket.

MÜKÖDNEK A RÉMHIRTERJESZTŐK. Bucurestiből jelentik: A propagandaiügyi minisztérium tudomására hozza a közönségek, hogy felelőtlen elemek mindenféle fantasztikus híreket közölnek abból a célból, hogy nyugtalanságot keltsenek. A minisztérium felkéri a hazafias és lelkiismeretes lakosságot, hogy az ilyen híreszteléseknek hitelt ne adjon, mert csak azok a hírek fedik a tényeket, amelyeket a minisztérium ad ki. A kormányának nines semmiféle titkolnivalója polgárai előtt. Akik állhírek közlésével nyugtalanítják a közönséget, a törvényben előírt büntetésben részesülnek. A közönséget arra kéri a minisztérium, hogy az állhírtérjesztők teplelésében legyen a hatóságok segítségére.

(—) Kisasszony napja. A keresztény világ ma pénteken ünnepli a Boldogságos Mária, azaz Krisztus anyjának születésnapját. Ezt az ünnepet Kisasszonynapjának, vagy Kisboldogságnapjának is nevezik. A temesvári katolikus templomban ma a vasárnapi miserend szerint tartják az istentiszteletet. A csendes misékben kívül ma délután imnapi nagymisék és délután vecsernyék is lesznek. A misékben és a vecsernyékben Mária emlékeztet meg és az ő dicsőségét zengik. A határokon szünet van, egyébként a mai nap csak egyházi ünnep és a munkaszünet nem kötelező.

Az 1938. december 15-ike előtt kérték bejegyzésekre nem vonatkozik az új cégtevényt. Elvi jelentőségű döntést hozott az aradi törvényszék egy cégátárs ügyében. Még a múlt év keretében történt, hogy Eliás Andor pécskai gazdasági ügyvéd meghalt. Özvegye annakidején az aradi kereskedelmi és iparkamara cég hivatalától a cégnek saját nevére való átirását. A cég hivatal megtagadta a kérés teljesítését, azal az indokolt, hogy Eliás Andorné még nem mutatta be az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést. Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég hivatal döntése ellen fellebbezést élt. A törvényszék helyt adott a fellebbezésnek és az ügy iratát visszaküldte a cégnek. A törvényszék annak a kérdésnek eldöntésére utasította a cég hivatal, hogy vajjon az aradi lampolgársági felülvizsgálata ügyében hozott végleges bírósági döntést, Eliás Andorné Gabos Jenő dr. ügyvéd útján a cég

— Felgyújtotta szobája berendezését, azután vetette magát a negyedik emeletről. Brassból jentik: Szerdára virradó éjszaka a Regina Maria ccában tragikus öngyilkosság történt. Molnár Róza húszéves leány, aki egy bérház negyedik emeletén lakott, az éjszaka folyamán szobájának berendezését a szoba közepére hordta össze, leöntötte benzinnel és felgyújtotta. Az összegyújtott ingóságok természetesen azonnal tüzet fogtak s óriási lángok kezdtek égni. Molnár Róza szomszédai arra lettek figyelmesek, hogy a leány szobája ajtaja körül vastag fekete füst áramlik ki. Azonnal értesítették a tűzoltóságot és egyben megkísérelték kinyitni a bezárt ajtót. A dörömbölések hallatára Molnár Róza feltépte az ablakot és azon át a mélységbe vetette magát. A zuhanás következtében Molnár Róza azonnal meghalt. A rendőrség vizsgálót indított az öngyilkosság okának tisztázására.

— A bucarestii lengyel konzulátus felhívása. A bucarestii lengyel konzulátus az alábbi felhívást tette közzé: „A bucarestii lengyel konzulátus kötelessége elrendeli az Erdély területén lakó 1922. évben született és a többi — bármely okból — nem jegyzett és 56-ik életévüket be nem töltött — lengyel állatpolónak, hogy — lehetőleg személynél — jelentkezzenek a fenti konzulátuson a katonai névjegyzékben való felvételre. Ha a személyes megjelenése teljesen lehetetlen, akkor postán küldjék be összes személyi adataikat, egy személyazonosságukat igazoló irattal együtt (nyelvével, stb.) és 30 lejt az iratok visszaküldésére. A lengyel konzulátus.”

(—) Új egyháztanács Zsombolyán. A zsombolyai katolikus egyházközösség most választotta meg az új egyháztanácsot. Két választói listára történt a szavazás. Kétféle választásra jogosult egyházközösségi tag közül 89 jelent meg a választáson és az egyik listára 24, a másikra pedig 65 szavazatot adott. Az új egyháztanács száz tagból áll.

(—) Orgonaszentesítés. A jászvásári plébánia-templom átépítését orgonának felszentelése ma, pénteken este hét órakor megvégezte. A felszentelés Unterweger Lóthár dr. kanonok vezérelte. A felszentelő Viktor és Boihos Mihály kántálóknak segédlete mellett. A felszentelés után nagyvívású templomi hangverseny következett, amelyen Zeisemann Részó, az ismert kolozsvári orgonaművész és Szegő Ferenc karnagy vezetésével a templomi énekkar vesz részt.

(—) Eljegyzés. Jales Constantin uiságírókártyásunk, a Románia nánilon temesvári keresztyéje, eljegyezte Marian Mia tanítónőt, az ismert írónőt.

(—) Életűnt fiatal asszony. Stoian Sonja húszéves fiatal asszony Banu Maracine-ucca 16. szám alatti lakásán kószóadaldattal megmérgezte magát. A mentők kórházba vitték ahol gyomormosást végeztek rajta, majd visszazáráltatták a lakására.

(—) A bűnügyi rendőrség vezetője. A temesvári rendőrségen a bűnügyi osztály vezetését Popescu Dimitrie komiszárus vette át. Popescu Dimitrie komiszárus éveken keresztül állott a belvárosi rendőrség élén.

(—) Az őszi érettségi vizsgálatok a tanügyi vezérfelügyelőségtől nyert értesülésünk szerint szeptember 20-án kezdődnek. Az érettségizetők bizottságokat a közoktatásügyi miniszter közvetlenül a vizsga előtt nevezi ki.

(—) Tanítói kirendelések. A temesvári tanügyi vezérfelügyelőség a következő tanítói és tanítónői kirendeléseket eszközölte: Sarateanu Eufrozina, Bantiu Casandra, Cretu Sofia és Atanasiu Elisabeta a temesvári 1. számú leányiskolához, Tulea Maria, Ciopu Livia és Sitaru Domicia a temesvári 8. számú leányiskolához, Pfait Magdolna és Teglasu Elvira a temesvári 2. számú leányiskolához, Rachitovan Marius és Jacob Maria Buziásra Cristescu Florica és Jenaru Victoria Nagyszentmiklóra, Crainicescu Aurel és Crainicescu Ana Szénészre, Blidariu Teodor és Barbos Ana Vinára, Aosu Sabin és Német Erzsébet Újiskodára.

(—) A temesvári jegyzői tanfolyam tanári kara. Megirtuk, hogy Temesvárott jegyzői tanfolyam nyíltok, amelyre szeptember 10-ig lehet beiratkozni a megyeháza második emeletén. A tanfolyam igazgatója Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezetőtűkár lesz. Tanárai a következők: Anastasescu Marius ítélőtűblai ügyész, Isacu Stefan dr. táblabíró, Olariu Titu dr. közigazgatási felülvizsgálati bírósági tanácselnök, Tenehea Ioan dr. ügyvéd, Taranu Victor dr. pénzügyi vezérfelügyelő, Biraescu Gheorghe helytartósági osztályfűnök, Petrovici Emil dr. helytartósági osztályfűnök, Botis Emil dr. bírósági előadó, Santau Dumitru rendőrkomiszárus, Plese Ion dr. megyei főorvos, Cristea Vasile dr. városi főállatorvos, Negrutiu Emil agrárműnök, Nicola Vasile postafűnök, Spiridon Nicolae helytartósági mérnök és Utea Matei telekkönyvi igazgató.

(—) Halálozások. Meghaltak: Varga Mátyás kilencven éves munkás, Horényi Judit született Sebők harminckilenc éves, Starkenberg Alajos negyvenegy éves földműves, Bogdan Alexa ötvennégy éves vármegyei műszaki tisztviselő.

Szerkesztői üzenetek

Allampolgárság. Májusban hivatalból senkit nem vettek fel, csak azt, aki önként jelentkezett és kérvénnyel kérte az utólagos felvételt. Bucurestibe semmiféle kimutatást nem terjesztettek. Ha már van törvényes uton szerzett állampolgársága, akkor nincsen oka aggodalomra.

M. B. Rékás. Irjon a következő címre: Dadányi György, Timisoara, Bulevardul Regina Maria, Casa Maghiara.

LEGUJABB

Németország békét akar Európa délkeleti részén

Berlinből jelentik: A Berliner Börzenzeitung diplomáciai tudósítója ismételen hangsúlyozza, hogy Németország érdeke egyezik a semleges államok érdekeivel.

Németországnak nincs oka, hogy megtizedeljék a nagy semleges gazdasági teret, amelynek népei kereskedelmet üzhetnek, értékeket termelhetnek és élvezhetik a békét. Ez a felfogás mindenekelőtt Délkelet-Európára és a Balkánra irányul. A hadiesemények menete Keleten azt a német törekvést bizonyítja, hogy az elszigetelt német-lengyel ügynek semmiféle hatása nem kell legyen a dunai államokra.

Ezért nem érdeke Németországnak, hogy a Délkeleten esetleg kiéleződjenek a helyi feszültségek,

vagy hogy éppen fegyveres összetűzések merüljenek fel.

Németország szoros gazdasági egybefonódása a délkeleti országokkal megköveteli és előmozdítja a zavartalan békét úgy a Délkeleten, mint a Balkánon.

Németország nem akarja kihasználni a sztratégiai, vagy a külpolitikai kényszerhelyzetüket ezeknek az országoknak és a helyi feszültségek alapján nem kívánja az egyiket a másik ellen kijátszani. Abban a feltevésben, hogy semlegeségük nem kétkulcsos, hanem

a vállalt gazdasági természetű köteleességük betartásának alapjára helyezkednek.

Széleskörű kegyelmi rendelet Jugoszláviában

Belgrádból jelentik: A jugoszláv kormányzótanács a kormány előterjesztésére közkegyelmi rendeletet bocsátott ki a politikai elitűltekre vonatkozóan. A rendelet a jelentés szerint 37 olya nevet érint, akik államellenes cselekmény miatt, ötvenkettőt pedig az államvédelmi törvény alapján ítéltek el. A kegyelem vonatkozik azokra, akik a múlt év december 11-ikén lefolyt választások alkalmával elkövetett bűncsele-

mények miatt kerültek bíróság elé. Nem részesülnek kegyelemben azok az elítéltek, akiket kénkedés büntette miatt ítéltek el. Jovanovic Dragujov, a baloldali szerb földműves párt vezetője is a kegyelemben részesültek között van, míg Arantovics képviselő büntetés leszállításban részesült. A kegyelmi rendelet kibocsátása Horvátországban igen jó benyomást keltett.

Fegyverszünet az angol politikai pártok között

Londonból jelentik: Az összes angol politikai pártok elhatározták, hogy fegyverszünetet kötnek egymással, amely szerint mindaddig, amíg a háború tart, nem folytatnak politikai barckat. Ennek az elhatározásnak első megnyilvánulása való-

színűleg az lesz, hogy a részleges választásokra vonatkozó pronagandát mellőzik. Az üresedésben levő körzetek felöltött önműködően megválasztják kerületükben. A világháború idején is hasonló fegyverszünet állt fenn a politikai pártok között.

Megszervezik a németellenes gazdasági háborút

Párisból jelentik: Az ellenségeskedések nemcsak szárazföldön, tengeren és a levegőben indultak meg, hanem gazdasági téren is. Londonban külön szervezetet létesítettek a gazdasági háború irányítására. Ebben a szervezetben angol és francia szak-

értők dolgoznak és a legelső feladatuk megbénítani az ellenség üzemiszer-ellátását és és lehetetlenné tenni a nélkülözhetetlen nyersanyagok beszerzését.

SCALA

Szombaton ünnepélyes bemutató. A legujabb és legérdekesebb regény filmváltozata.

A MALAKKAI NŐ

Szenzációs felvételekkel, izgalmas tartalommal. A főszerepben: EDWIGE FEUILLERE, RICHARD WILLM

Pénteken utóljára:

MICKEY ROONEY AZ ELSŐ BALLÉPÉS

= KÖZGAZDASÁG =

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet közleménye

A sertésnevelésről

Mindenfajta állat tartásának hasznossága, jóvelmezősége három feltételtől függ: az állatok fajtaértékétől, a szakaszról és a használati célnak megfelelő felneveléstől és tartástól és az értékesítési viszonyoktól.

A tenyésztőállatok fajértékének fontosságával minden haladó gazda tisztában van. És a szép, erőteljes, fajtajellegét magukon viselő ménlovakat, bivalókat mindentűl megbeesülnek, a jó nevelőkancákat és tehéneket nem kevésbé.

A sertések ebben a tekintetben az állattenyésztők mostohái. Egy jó kan vásárlása végett a falusi bevásárló megbízottak nem mennek oly szívesen messze vidékre és nem is fizetik meg a tenyésztőket, mint a nagyobb állatfajlokat.

Pedig egy jó kan pénzben kifejezve több hasznot hozhat a gazdának, legalább a mai értékesítési viszonyok között, mint egy jó mén, vagy bika. A sertésnevelés és hizlalás az utóbbi években hálás gazdasági üzemág volt és a jelek szerint ilyen is marad.

Nagyon meg kell tehát válogatni a tenyészsertéseket. Viseljék magukon a fajta jellegzetes külső jeleit. Legyen a csoportzatuk erőteljes. Értékes testrészeik — főleg a hátulsi rész — legyen erősen fejlett s viszont az értéktelenebb rész, a fej, ne legyen túl nagy és hosszú. A test szélességi méretei ne maradjanak el a magassági méretek mögött.

A tenyészokaktól ne kívánjuk, hogy túl nagy számú malacot hozzanak világra. Közepes számú, de egyetlenesen fejlett malacok nagyobb hasznot hoznak, mint a rekordszámban született, de egyetlen alombeliek.

Azok a gazdák, akik malacok egy részének eladásából akarnak pénzt szerezni, ne csábuljanak el a nagyobb bevétel miatt és ne adják el a legszebb malacokat, hogy a gyengébbeket tartják meg nevelőkocának, beállítani való hizónak. Mint az életben mindenütt, így ebben is hibázik az, aki a jelen pillanatnyi hasznának a jövő nagyobb lehetőségeit feláldozza.

Legrosszabbul jár az, aki az ugynevezett csökött malacok felnevelésével bajlódik. Sok fáradságra, igyekezetre, a feléltetett abrak vagy teljesen kárba vész az állat elhullása következtében, vagy csak kis részét hozza meg annak a haszonnak, amit egy egészséges, kifogástalan sertéstől várhatunk.

A tenyészsertés felnevelendő malacokat más tartásban kell részesíteniük, mint a hizlalásra szántakat. Az utóbbiaknál arra törekedjünk, hogy minél gyorsabban érjék el teljes kihizottságukat, nem feledkezve meg arról, hogy a takarmányfélék összeállításában gondoskodás történjen a csoportzat és izomzat kelendő kifejléséért. Hogy tehát a malacok és süldők mindenkor elegendő fehérjeanyagot és mérszót kapjanak. Ha ezen a téren mulasztás történik, az a hizlalás szakában megbosszulja magát.

A fejletlen csontú lábak nem tudják a nagy testet fenntartani és felemondják a szolgálatot. Sok falusi gazda kell hogy időelőtt levágja hizóját e miatt. A fehérjeellátás hiányossága miatt pedig az izmok nem tudják a mozgást ellátni, ami ugyanezre a bajra vezet, s azonfelül a levágott állat feldolgozása közben ki fog derülni, hogy a tulságosan zsíros hús a fogyasztás szempontjából sem ér annyit, mint a jól fejlett izomzatú állat húsa.

A süldők mozgásáról mindig gondoskodni kell, de a tenyészállatoknál ez még nagyobb jelentőséggel bír, mint a hizóknak szántaknál. Legelőtetés nélkül egészséges állatot felnevelni alig lehet.

De legelőtetés terén is sok hiba szokott előfordulni. Vannak gazdák, akik mindent a legelőtől várják és alig-alig nyulnak a tarisznyába a legelőtetés idején és csak a kanaszt okolják, ha nyár végén alig nyom a süldőjük valamivel többet, mint amennyit nyomott, amikor tavasszal kicsapták a legelőre. Mert igaz, hogy a jó legelő igen tápláló, de a nyáron kislétek, lekopaszodott gyepek éppenhogy csak kifutónak jó, de legelőnek semmit sem ér. Az ilyen legelőn abrakolás nélkül tartott sertés hiába él az életét, vagy legjobb esetben csak magának él s nem a gazdájának.

Az abrak annál gazdagabb legyen fehérjében, minél fiatalabb a sertés. A kukorica csak hizláló és nem izomfejlesztő abrak. Gondoskodjunk malacainknak lefőzött tejről, szemes árpáról, szemes búzáról, szójáról, szénsavas mézről és indokolt esetekben vitaminkészítményekről, ezektől gyorsan és erőteljesen fognak fejlődni. Forgassuk szorgalmasan a Gazdaságtudomány című tankönyvünket, a

melyben mindezek részletesen meg vannak magyarázva és amelyben az egyes takarmányneműek tápanyagtartalmát pontosan megadva találjuk.

A tenyészállatoknak szánt süldők fejlődését nem szabad így siettetni, de csoportzatuk és izomzatuk arányos fejlesztésére épp úgy kell ügyelni.

Sok károsodás éri a gazdákat a különböző ser-

Románia helyzete a külföldi import csökkenése esetén

Csak a fém-, villamosági és kerámiai ipar nem fejlődött ki az önellátásra

A nemzetközi események hatása alatt az európai államok jórésze kisebb-nagyobb mértékben kezdik elzárni a határaikat és emiatt kénytelenek külkereskedelmi forgalmukat megszakítani és önellátásra berendezkedni. Ezzel a helyzettel foglalkozik az „Universul” legutóbbi száma és megállapítja, hogy az új helyzet miatt

a nyersanyagok termelése mindenütt a belföldi szükséglet legmínélkülözhetetlenebb szükségleteinek keretei közé fog szorúlni

és az árutermelést is előrelátásból óvatossá és kiszámítottan kell majd megszervezni. Romániára vonatkoztatva az „Universul” azt írja, hogy bármilyen belföldi termék pazarlása, vagy meggondolatlan felhasználása súlyos következményekkel járhat, mert nem lehet tudni, hogy mikor tisztul fel újra a nemzetközi helyzet és a most megszakadt kereskedelmi kapcsolatokat mikor állítják majd vissza a természetes viszonyokra. Az ország szerencsésére az utolsó húsz év alatt olyan ipar alakult ki az államban és a fogyasztótömegek áldozataival, amelyekben a nehéz időkben biztosítani tudja az országnak majdnem minden szükségletét. Az „Universul” ada-

tesbetegségek révén. Pedig ma már sikeresen tudunk ellenük védekezni.

Legtöbb elhullás nem a sertésvész következménye, hanem a gondatlan tartásé. A malacok melyek egészségtelen, hideg, nyirkos, sötét ólban velkednek, elkoszosodnak, nem nekik való abrakot kapnak, talán túl korán maradnak anyatej nélkül, tömegesen hullnak el mindenféle nyavalyákban.

Az orbánc, sertéspesztis ellen oltásokkal védekezhetünk. Ezt ma már faluhelyen is el lehet végezteni megfelelő óvintézkedések és a gazdák egyetértő elhatározása esetén.

Szintegy azt is elérhetik a kisebb gazdák, hogy eladó sertésük kisebb utánjárással és nagyobb haszonnal legyenek értékesíthetőek. De ehhez is több szakértelem, nagyobb összetartás és kitaró összműködés kell. Ahol mindez megvan, ott eltűnik a különbség a kisgazda és az uradalmak sertésármánya között és ott minden mástekintben is meg fog indulni a falusi élet egészséges fejlődése.

fokat is hoz, amelyek szerint az élelmezési és faipar termelése nemcsak kielégíti, de meg is haladja a belföldi szükségletet (103 százalék), a bőrpár teljesen fedezi ma is a fogyasztást (99.9 százalék) a textilipar is majdnem ugyanolyan arányban (94 százalék) az építőanyagok ipara, a vegyipar (beértve a petróleumipart is: 92.1 százalék), valamint a papír és nyomdai ipar (91.6 százalék). Romániában csak három olyan iparág van, amely nem fedte eléggé a belföldi szükségletet. Ez a három iparág villamosági ipar (35.1 százalék), a kerámiai ipar (40.7 százalék) és a fémipar (60 százalék). Ezeknek az iparágaknak a fejlődését a nyersanyag hiánya hátráltatja, amennyiben az elektrotechnika ipar 26 százalékát és a vasipar a 30 százalékát külföldről kénytelen beszerezni. Hasonlóképpen az élelmezési gyapottermesztés miatt a textiliparban is 3 százalékban a külföldi nyersanyagokkal van függősége. Mindamellett szükség esetén Románia nyugodtan támaszkodhat önjerejére és akkor is ha újabb sorompók emelkednek a határokon, belföldi fogyasztás nem fog komolyabb hiányt szenvedni.

A katonai szolgálatra behívottak fizetése

A munkaszerződési és a május 8-iki törvény egybevetett alkalmazása

A katonai szolgálatra behívott alkalmazottak és munkaadóiknak helyzetét a következőkben összegezzük:

— Két alkalmazotti kategóriát kell megkülönböztetnünk, tekintet nélkül, arra, hogy az alkalmazott tisztviselő-e, vagy munkás. Az első kategória az, amely a munkaadónál legalább hat hete van alkalmazva, a másik, amelynek szolgálati ideje a két esztendő eléri.

— Az első kategóriára nézve a munkaszerződési törvény 60. szakaszának utolsó bekezdése vonatkozik és eszerint a katonai szolgálatra behívott hét napra járó fizetést kap.

— A második kategóriára nézve az 1939 május 8-iki törvény vonatkozik, amelynek harmadik szakasza így szól: „Mindazon kereskedők és iparosok,

akik több mint 5 munkát foglalkoztatnak és akiknek telepe nyitva marad, kötelesek mindaddig, amíg a cég működik, a koncentráls tartama alatt, vagy családdal bíró munkásaikkal és tisztviselőik fizetésének felét azoknak kiadni. Ez az összeg a katonai behívott családi segélyét képezi”.

— Ebből folyik, hogy az első kategóriába — tehát 7 napos fizetés alá — esnek azok a fentiekben kivül azok az alkalmazottak is, akik a) olyan vállalatnál dolgoznak, ahol az alkalmazottak száma az 5 alkalmazottat el nem éri, b) a cég beszüntetését követően, c) az alkalmazott nőtlen és nincsen eltartásra szoruló családtagja. Ezekre ugyanis a munkaszerződési törvény 60. szakaszának utolsó bekezdése vonatkozik.

— A május 8-iki törvénynek a tisztviselőket behívottak külön szabályozza, amint azt már közöltük.

Csak a ténylegesen ültetett szőlőbirtok után vehető ki a 3000 leles adó

Bucurestiből jelentik: A szőlőadó kivételén terén tudvalegőleg új rendszert vezettek be. Mint ismeretes — a régi törvényeszerint 0.90 banis szőlővédelmi adó volt érvényben, amelyet minden eladott liter bor után meg kellett fizetni. Ezt az intézkedést az új törvény megváltoztatta úgy, hogy háromezer lei adót kell fizetni minden hektár szőlő után.

Amikor az új törvényt alkalmazni kezdték, a szőlőtulajdonosok panaszt emeltek a pénzügyi hatóságoknál, hogy a közegek az adóhivatalkok könyvei alapján vették ki ezt az adót, sokszor olyan földet után is, amelyek már nincsenek is szőlővel beültetve.

A Kisevenc környéki szőlőtulajdonosok panaszt emeltek Cazacliu királyi helytartónál, aki vizsgálatot tartott és megállapította, hogy olyan területek után is kivetették az adót, amelyekben már nem szőlő, hanem búza vagy kukorica van vetve, vagy

pedig kaszáló. A királyi helytartó a tapasztalatok alapján intervenciát a pénzügyminisztériumban kért, hogy a jövőben ezt a 3 ezer leles adót csak a beültetett szőlők után, vagyis a valószínűleg megfelelő tények alapján hajtsák be. A pénzügyminisztérium elfogadta a királyi helytartó érvelését és elrendelte, hogy az ország összes pénzügyigazgatóságai a jövőben a való helyzetnek megfelelően csak a szőlővel beültetett területek után hajtsák be a három ezer leles adót. Ahol már eddig megtörtént a kivétel nem a való tényállásnak megfelelően, ott a pénzügyigazgatóságok az új miniszteri rendelet értelmében kötelesek a kivételt helyesbíteni.

(—) A bányági gabonapiac helyzete a kínálat ellenére üzletlenül és csendes, mert a nemzetközi események miatt nincs érdeklődés. A piaci árak a következők: Buza 75 kilós 430 lei, tengeri 440 lei, korpá 320 lei, új zab 400 lei, új takarmányárpa 350 lei, tavaszi árpa 430 lei, muharmag 400 lei, tökmag 950 lei, káposztarepce 850 lei, lencse 600—700 lei szárazlényként.

Uj rendszer a postacsomagok feladásánál. Szeptember 1-től a postai csomagok feladásánál új rendszer lépett életbe. A feladó cég odahaza ötheti ki az összes iratokat, azt a feladási ve-nyét is, ami által a csomagok feladását rendki-től módon leegyszerűsítették. Az új rendszerrel kapcsolatban a posta új nyomtatványokat is ki-csátott.

Malmok jogosultak saját termésű bu-áikat öröml. A buzaértékesítési törvény alkalmazá-sa tekintetében a pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint a sütődék és malmok sa-t búzából való őrlését csak kereskedelmi malmok végezhetik, amikor a megyei értékesítési bizottság-gal igazolnók kell, hogy a termés sajátjuk és egyben tartoznak az értékesítési illetéket lefizet-niük. Ebben az esetben tehát —, amint az termé-szetes — az őrlést végző vállalat adásvételi ok-mányt, vagy borderout nem tartozik felmutatni.

Gondoskodás történt a külföldi fonalszük-séglet fedezésére. A Manchester Guardian jelen-ése szerint a Lancashire Cotton Corporation Ltd. ondoni cég két millió fontsterling értékű pamu-tonalat adott el Bucarestben. A mennyiség körül-üli egymillió kilogramm fonálnak felel meg. Anglia fonalimportja Romániában csökkent az el-últ években, mert míg 1936-ban 6.769 millió, 1937-ben 8.471 millió, 1938-ban csak 3.175 millió fontsterling volt a behozatal. Az olasz és a cseh mport szűneltése, illetve csökkenése folytán ez iv első felében 2.4 millió font értékű angol pa-nalfonnal került behozatalra, ami a múlt évi for-ralommal szemben máris emelkedést mutat. A Lan-cashire-céggel kötött megállapodás tehát egy fél-lyi szükségletet fedez.

KÖNYVEK

Tarzan a föld szívében. Jason Gridley, egy fiatal gazdag amerikai, felkeresi az őserdő mélyén Greystoke lordot, akit Tarzan néven ismernek a dzsungel majmai és vadjai. Gridley fantasztikus tervet közöl Tarzannal. Elbeszéli, hogy tudósok szin-tin a föld mélyében, a világunkhoz hasonló világ í: Pellucidár. Ez a különös világ a tudósok szin-tin olyan fejlődési fokon áll, amilyen a föld állott né-hány ezer esztendővel ezelőtt és amelynek legutolsó jelentős eseménye, hogy David Inness, Pellucidár első császárat elfogták és börtönbe vetették a kor-szárak. Pellucidár egyik néptörzse, Tarzan vállalko-zik, hogy részt vesz a kiránduláson. Mintegy husz főnyi társaság, Zupner kapitánnyal az élén, útnak indul az Északi sarkon keresztül a föld mélyébe. Iz-galmas kalandokon esnek át az ismeretlen, őskori világban, hogy végül az expedíció elérje a célját és megszabadítsa Pellucidár császárat. E. R. Bur-roughs angol író világírja. A Tarzan kötetek ára Pantheon kiadásban, szép kiállításban, füve egyen-ként 63 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepa-genál, Cluj. Kérje a Pantheon udjónások jegyzékét.

A DZSUNGEL
TITKA

A „Déli Hírlap” eredeti regénye
Irtá: K. D.

Almudozva, ábrándozva feküdt a párnákon, majd karsu testéhez ölelt egy selymes párnát, ajkai félig nyitottan csókozták össze azt a láthatatlan valakit, aki behunytt szemei előtt újra meg újra megjelent és csendes pihegéssel engedte át magát az álomnak.

Omár nem aludt.

Az egész éjszakát ébren töltötte — egy széken. Az asszonya, a nőre gondolt, akinek fogalmánál annyira összeütököznek Kelet és Nyugat. Nem tu-dott szabadulni ezektől a gondolatoktól és állandóan maga előtt látta azt a gyönyörű fehér nőt, szomo-ruan, különös bizalommal és nagy melegséggel fe-léje csodálkozó szemével...

ÖTÖDIK FEJEZET

Létrejön az üzlet

Kélt szinte égetett a nap, az emberek igyekez-tek menekülni a hőség elől, mindnyájan az árnyékba, a házak belsejébe vonultak.

Másnap délután volt.
Sana Bitru gyékénnyel gondosan befedett ab-laku-ajtájú házában aránylag kellemes hűvös volt. A rabszolgakereskedő heverőszékében pihent, kör-ülötte szolgák és rabszolgák egész serege forgo-lódott, szorgoskodott. Jó kedvében volt, ajkai körül meglegedett mosoly játszadozott és vastag, duz-zadt ajkai közül elővilágitottak aranyfogai. Jó kedve volt, mert az öreg herceg üzenetet küldött hoz-zá és érdeklődött, elfogadja-e tegnap tett ajánla-tát? Ő nemmel felelt, de most már biztos volt benne, hiszen ismerte jól az ureget, hogy megkapja azt a messé összeget, amit először kért és amelyből semmit sem akart leengedni.

Egy szolga lépett be és jelentette:
— Omár herceg...
A kereskedő csodálkozva emelkedett fel székén.
— Omár herceg? Bocssásátok be...

Sporthírek mindenfelől

Nevet változtattak a Carpat FC játékosal. A román labdarúgószövetség legutóbbi rendelete ér-telmében a kisebbségi játékosoknak módjában áll román hangzásu neveket felvenni. A határozat sze-rint több, az Ó-királyságban tartózkodó kisebbségi játékos már nevet is változtatott. Nagybányáról ér-kezett jelentés szerint a Kárpát FC játékosai is kérték a névváltoztatást espedig a következők mó-don: Perneck-Perianu, Szőke-Blundu, Telegdi-Tenescu, Kert-Grádimaru, Hevesi-Hodisan, Sze-rény-Selegsanu, Holtzman-Lemmaru, Ghidáli-Ghitescu, Stetz-Stelian, Ardos-Ariton.

200 ezer leit kér a Juventus Praslerért. Pras-ler és a Juventus között felmerült ellentétek olyan súlyosaknak látszanak, hogy nem is igen lehet szö-megegyezésről. A Juventus hajlandó megválni Prasler-től, ha akad egyesület, amely kifizeti a Juventus által kért összeget. Amint már megemli-tettük, az egyik B) osztályos csapat hajlandónak mutatkozott a játékos átigazolására, eddig azonban nem sikerült megállapodnia a Juventus vezetőségé-vel. Végül is a fővárosi csapat vezetősége csökken-tette igényeit és ma már 200 ezer leiert is hajlandó átadni Prasler-t.

Szabó Miklós a vasárnapl Gloria — Kínzsi mérkőzés szövetségi megbizottja. A labdarúgószö-vetség kijelölte az egyes B) osztályos bajnoki mér-közések szövetségi megfigyelőit. Aradon a Gloria—Kínzsi bajnoki mérkőzésre szövetségi megfigyelő-ként Szabó Miklóst jelölték ki.

DÉLI HIRLAP

Bucarestiben
minden újságkioszkban
k a p h a t ó
Kérje a DÉLI HIRLAPOT

Fölkelt és eléje ment magas vendégének. Mély meghajlással üdvözölte.

— Allah áldja meg jövőteledet és segítsen en-gem, hogy kívánságaidat teljesíteni tudjam her-ceg...

A fiatalember jóakarattalug mosolygott.

— Ezt tudom, hogy szeretném... de ezuttal nincsen semmi komolyabb szándékom, csupán rab-nóid között akarok körülnézni, hátha mégis meg-nyeri valamelyik tetszésemet...

— Azonnal kérék, várj egy pillanatig uram és mindent elkészítek...

Gyors, rövid parancsokat osztogatott emberei-nek, azok mint a villám szözlottak szét és pár per-cel később már jött is vissza az egyik, valamit su-gott gazdája fülebe. A kereskedő a herceg felé ha-jolt.

— Mehefünk Omár herceg és szeretném, ha meg lennél elégedve!

Egy nagy terembe léptek be, amelynek aajtá-ban csodálkozva állt meg a herceg. Kincs, valóban megeméretetlen kincs volt itt felhalmozva. Csoda-szép leányok és asszonyok, lehettek vagy ötvenen. Festői pózban heverték a párnákon és szőnyegeken. Egyesek a terem sarkában csobogó szökőkút arany-halaival játszadoztak, mások a földig érő tükörben nézték kíváncsian alakjukat.

Képviseivel volt köztük minden szín és minden égtáj. Voltak olajbarnabőrűtől sötétbarnaig és hal-ványsárga bőrű érdekes japán nőtől néger rab-szolgánig minden korban. És mindnyájan szépek voltak, gyönyörűség volt rájuk nézni.

A párnák és szőnyegek közt, de még a falakról is virágok csüngtek alá és az egész terem különös, kábitó illat töltötte be.

Es a nők között, a terem közepén egy magas-ban álló pamlagon ült a csodálatosak legcsodálato-sabbika: Ő. Egy pillanat alatt mintha minden és mindenki eltűnt volna, a férfi csak őt látta, csak őt nézte, akiért tulajdonképpen jött, aki őt ideho-zta. Csodálkozó gyönyörűséggel, lelkes lázban nézte őt. És ismét az a megmagyarázhatatlan, mámoros bi-zseregést érezte végigfutni testén, amelyet első lá-tásakor érzett.

Ehragadóm szíp volt, amint komoly büszkeség-

Rádió

PÉNTEK, SZEPTEMBER 8.

Bucuresti. 7: Hanglemek, torna, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12: Időjelzés. 12.05: Hanglemek. 13: Látványosságok. 13.10: Hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Időszéri közlemények. 19: Időjelzés és idő-járásjelentés. 19.02: Felolvasás. 19.17: Táncleme-zek. 19.55: Felolvasás. 20.15: Klarinétszámok. 20.35: Hárfaszámok. 20.55: Operaelőadás. 21.55: Hírek. 23.30: Tánclemek. 23.45: Hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. 9: Hanglemek. 9.45: Hírek. 10: Egyházi ének és szentbeszéd. 11.15: Görögkato-likus istentisztelet. 13.30: Szalózene. 15: Hangle-mek. 16.15: Tarka gyermekdelután. 16.45: A Beszkiart hangverseny. 17.15: Előadás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlo-vák és magyar-orsz nyelven. 18.10: Magyar nó-ták. 19.15: Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Tánc-lemek. 21.10: Sportközlemények. 21.20: Hang-verseny. 22.40: Hírek. 23: Cigányzene. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Cigányzene.

SZOMBAT, SZEPTEMBER 9.

Bucuresti. 7: Hanglemek, torna, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12: Időjelzés. 12.05: Hanglemek. 13: Látványosságok. 13.10: Hangver-seny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folyta-tása. 15.10: Időszéri közlemények. 18: Ország-örök órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01: Felolvasás. 19.16: Hangverseny. 20.05: Felolva-sás. 20.20: A rádió zenekara. 21: Rádióüzenetek. 21.15: A hangverseny folytatása. 21.30: Hangle-mek. 22: Sporthírek. 22.25: Hanglemek. 23: Hírek. 23.15: Hangverseny. 23.45: Hírek fran-cia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, közlemények, hangle-mek. 11: Hírek. 11.15: Ifjusági rádió. 11.45: Mit nézzünk meg? 13.10: Cigányzene. 13.40: Hírek. 14.30: Hanglemek. 15.30: Hírek. 17.25: Szentiványi Jenő meséje. 18: Hírek szlovák és magyar-orsz nyelven. 18.10: Előadás. 18.40: Hangverseny. 19.10: Felolvasás. 19.30: Cigány-zene. 20.15: Hírek. 20.25: Szalózene. 21.10: Talizmán. Hangjáték két részben. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Cigányzene. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Tánc-lemek.

gel ült a kereveten, egyetlen dus hófehér fátolyban, amely tapadva csavarodott karsu teste körül.

Nézte és órákig ott tudott volna állni, szótlanu-csak végigsimogatva fátolyos szemével ezt a különös teremtet. Nézte és mindenről megfelledeke-zésből két éles, szuró, oldalról rászegződő szempár tekintete zavarta föl, térítette magához. A kereske-dő fürkésző tekintete föliraszotta ábrándozásából és minden erejét összeszedve, tekintetét és arckife-jezését egy pillanat alatt a lehető legközönyösebbre fordítva, megfordult és lassan kifelé indult.

— Mindent kegyeskedtél megtekinteni Omár herceg?...

— Igen, — felelte a kereskedőnek.

Már az ajtónál állottak. A kereskedő előremet, hogy félrehazza a menyetről alálháló drága szö-nyeget. Omár egy pillanatra visszanezített. Tekinte-te, mintha láthatatlan mágnes irányította volna, is-mét találkozott a fehér nő tekintetével. És akkor ugy látta, mintha ez a két formás, fehér kis kéz fölemelkedett és összetevődött volna és könyörgő-leg, segítséget kérve edett volna feléje. De min-den olyan gyorsan történt, olyan hamar vissza kel-lett fordulnia és tovább mennie, hogy nem volt egé-szen biztos benne, nemcsak véletlen és minden je-lentőséget nélkülöző kézművelés volt-e ez a nő ré-széről.

— Talán megnyerte valamelyik rabnóm magas tetszésedet, oh uram? — kérdezte a kereskedő, mi-után visszatért az első szobába és megkínálta ven-dégét egy cigarettával, ajkán azzal a jellegzetes ravasz, féligelhunytt szemű mosolyával.

Omár lassan keze közé vette a kiválasztott ci-garettát, elgondolkodva nyomogatta ki fűsöl vége-ből a tömött dohányt és amikor rágyújtott, hosszú ideig némán éregette a füstfelhőket a levegőbe. Csak nagykesőre szöált meg unott színtlen hangon, bá-n bensejében minden lázadozott, föl volt kavarva.

— Hát igen... nem tagadhatom, ez a fehérnemű érdekel egy keveset... Mennyit kérsz érte?...

A kereskedő nem válaszolt rögtön. Megsimogá-tta szakállát, lenézett a padlóra, majd ismét fel a menyetrét, aztán lassan, óvatosan fogott munká-jába, hogy elkészítse vevőjét az ár hallatlan nagy-ságára.

[Folytatjuk]

A francia főváros felkészült a légi támadásokra

Érdekes leírás a francia légvédelemről. — Mit tanul a kacagó Páris?

Párisból jelentik: A háború kitörése óta a francia fővárost még nem támadta meg eddig a pillanatig ellenséges repülőgép. Páris lakossága azonban minden pillanatban készen áll arra, hogy a veszély sztrénák megszólalásakor biztonságba helyezze magát. Jelentették már, hogy az elmúlt éjszakának egy részét a francia főváros lakossága légvédelmi fedezékekben töltötte el. Néhány héttel ezelőtt, amikor a háborús veszélyek nem fenyegettek közvetlenül, George Duhamel, a francia Akadémia tagja érdekes tanulmányt adott ki a francia fővárosnak légi támadás elleni megvédéséről.

DUHAMEL — A LÉGITÁMADÁSOKRÓL

Szomorú, — állapítja meg a francia akadémikus, hogy a repülés, amely az emberiség előrehaladását annyira meggyorsította s olyan vezetésre hárított volt, — egyúttal a halál legnagyobb réme is. A valóság az, hogy a repülőgépek veszélye igen nagy. A lakosságnak egyáltalán nem lehet mindegy az, hogy a védelmi szabályokat ismeri-e, vagy nem. Fel kell készülnünk a védekezésre, mert a légi háború korát éljük. A felelős vezetők mindent megtettek Páris védelmére. Gázalareokat és homokot osztottak ki, a leghatásosabb veszélyes-készülékeket helyezték üzembe, minden házcsoportnak kitűnően felszerelt légvédelmi fedezéket építettek. Fennmarad az a kérdés, hogy a város lakossága miként viselkedjék légitámadás idején?

A VÉDEKEZÉS MÓDJA.

Három védekezési mód van: az elrejtőzés, a menekülés és az ellentámadás. Egy jól védett és kellemesen kiiktatót népként tudnia kell mind a három védekezési mód szabályait. Az első két módszer tulajdonképpen a szó valódi értelmében vett védekezés.

Az első tennivalók minden fény kijelölése, az egész városnak teljes sötétségbe való burkolása. Ez a szabály, amelyet ha teljes mértékben végrehajtanak, úgyszólván a leghatásosabb védőeszköz. Meg kell azonban állapítani, hogy végrehajtása sohasem volt maradéktalan.

Légi támadás esetén a fedezékekben való elrejtőzés szintén hasznos. Olyan városokban, mint Pá-

ris, a legnagyobb veszélynek azok teszik ki magukat, akik utcákon, udvarokon, vagy a folyósókon tartózkodnak. Ezt bizonyítják a spanyolországi és kínai példák. Ha az utcákat megtölti a lakosság, egyetlen bomba ezer embert ölhet meg. Ha a lakosság fedezékekben keres menedéket, a kár főképpen anyagi természetű.

HARMINC HATALMAS LÉGVÉDELMI FEDEZÉK VAN PÁRISBAN.

Párisban az összes házakon táblák jelzik a ház lakosai számára fenntartott fedezékeket. Tudni kell azonban, hogy a fedezékek három félek: pincefedezékek, földalatti utak fedezékei (Metro) és a veremfedezékek.

Párisban a jelen pillanatban legkevésbé harminc nagy légvédelmi fedezék van s ezek mindenképpen ezer-négyezer személy fér el. A fedezékek védő mennyezete tíz-húsz méter vastag földréteg.

Fő a legyelem!

Párisban a háború idején a város parancsnokságát rendőrprefektúra helyettesíti. A légi támadás elleni védekezést kerületi, csoport, háztömb, sziget és fedezékparancsnokok irányítják. A lakosságnak kötelessége végrehajtani a vezetők parancsait. Abban az esetben, ha a lakosság nemcsak ismeri a veszélyeket, hanem szigorúan végre is hajtja az utasításokat, a veszély egy százalékra csökken.

Páris lakosságának egy része a városon kívül talál menedéket. Az elmúlt szeptemberben a légvédelmi gyakorlatok alkalmával Párisban a legnagyobb rendben sikerült tíz nap alatt kiüríteni. Akiknek gépkocsijuk van, benzint kapnak és tudniuk kell, hogy a Párisban elágazó tizenegy nagy közúton ebben az esetben csak egyirányú forgalom bonyolítható le a várostól a vidék felé. Ott, ahol hadászati szempontból fontos utakkal találkoznak ezek az útvonalak a polgári gépjárművek alaguton haladnak át, hogy ne zavarják a katonai forgalmat. A pol-

Párisban tehát száz-százhuszezer ember helyezkedhet el ezekben a fedezékekben.

A fedezékek másik fajtája, az úgynevezett „szigetfedezékek”, amelyek a házcsoportok lakói számára készültek. Ezek jól boltozott pincék, vas-é faoszlopokkal erősen alátámasztva. A pincékben szellőztető készülékek gondoskodnak az esetleg betóduló gáz eltávolítására, acéltartályokban pedig friss süritett levegő áll rendelkezésre. Párisban negyven ezer, Páris környékén pedig kilencezeröttszáz ilyen fedezék van. Összesen hárommillióhatszáz ember találhat bennük menedéket. A fedezékekre ez ideig kétszázmillió frankot költöttek. Földalatti alagutak, amelyek hasonló célra használhatók, tizenkétezer kilométer hosszúságban húzódnak a régi erődítvények területén, nyolc és félkilométer hosszúságban a városban s negyven kilométer hosszúságban a kültereken. Az összes földalatti utak hozzáadásával körülbelül ezer kilométerre emelkedik a föld alatti fedezékek hosszúsága. Petain tábornok kijelentése szerint a gázalarc és a földalatti fedezék nyújtja a legteljesebb biztonságot a légitámadás esetén.

Párisban és a külvárosokban négy millió embert lehet biztonságba helyezni. A nagy közhatalok és ipari vállalatok külön fedezékeket építettek

gári forgalom számára fenntartott utakat mentőállomásokkal, hangszórókkal és a gázmérzés elleni különböző szereket tartalmazó központokkal látják el.

Páris kiürítése teljesen ingyen történik és tíz napig tart. A város lakosságának vidéken való elhelyezése előzetes tervek szerint bonyolódik le. A válság óráiban a járművekkel, vagy menedékhelyekkel való útkerendést a legszigorúbban büntetik.

LÉGVÉDELMI FEDEZÉK.

A francia vidéki nagyvárosokat, melyeket esetleg szintén érhet légi támadás, hasonlóképpen szerelték meg. A felsoroltakon kívül más intézkedéseket is fogantatottak, ezeket különleges szolgálat teljesíti és tartja titokban.

Egész Franciaország felkészült a légi támadás elleni védelemre s ez a felkészültség — írja Georges Duhamel — a legjobb módszer a katasztrófa elkerülésére.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő s gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kétféle leu. Leukisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata La horari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nőgyógy-trafik. (Corso mellett) — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45-06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgoczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45-13.

Allást keres

Mosást vasalást házakban, lelkiismeretesen vállal tisztá asszony (ígyiszintén otthoni mosást is) Kovács, III. Vilhelm Mühle-u. 10. 1243

Ligosen betegápolónői, házvezetőnői vagy ehhez hasonló állást keres. Fazekas I., Bratianu-tér 2. II. em. 1645

Alkalmazás

Sejárd szakácsnő azonnalra keresték, aki a román konyhához is ért. I. Boulevard Regina Maria 17. 1242

Tisztességes házmesterpárt keresek. (Fehér Kereszt közelében.) Metianu ucca 1. III. kerület. 1310

Torna, tenisz és uccai vászon cipők

34 számig párja Lei 70, 35-től 40 számig Lei 85, 41-től

44 számig Lei 95

Divatos női cipők sarokkal Lei 100, férfi Lei 125

Gumirozott gyermek eső PELEERINNEK Lei 275-től 375-ig

ARENA GUMIIPAR III. Traian kiadál szomben

Szobalány, éves bizonyítványokkal, szeptember 15-re felvétetik. I. Rózsapark sarok „Haus a. d. Sonne”. 1312

Lakás

Bútorozott szoba fürdőszobahasználattal, esetleg teljes ellátással azonnalra kiadó. IV., Str. Mircea Voda 3. 1039

Bútorozott szoba folyóvízzel, fürdőszoba használattal az erzsébetvárosi villanegyedben kiadó. III., Str. General Mosoiu 7. 1378

Bútorozott szoba, modern, fürdőszobával, irodának is alkalmas, azonnalra keresek, esetleg teljes ellátással, az I. kerületben. I. Bredicianu-ucca 9. 1311

Adás-vétel

Villany-termofor, 110 voltos, használt, jó állapotban, olesón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1142

Női tálkabát, jókarban lévő, megvételre kerestetik. II. Str. 13. Gülde. 139

Különjele

Házörző kutyámat oda ajándékoznám illetkedvelőnek. Freidorf, XXVI. ucca 21. szám. 188

Elveszett Doxa női arany karkötőóra barna szíjjal, az I. kerületi Vasile Alexandri-uccában. Megtaláló jutalom ellenében adja le a Déli Hírlap kiadóhivatalában. 1308

DÉLI HIRLAP

automata telefonszáma:

28-10.

Cooperativa Funcionari Publici (Közalkalmazottak Szövetkezete)

új helyiségében, Temesvár I., a Lonovics és Palánka uccák sarkán, (szemben a prefektúrával) megnyitotta fűszerüzletét és vendéglőjét

ahol kitűnő minőségű, mindenféle fűszer- és gyarmatárú előnyös árakon kapható. A vendéglőben, amely vasárnap is ünnepnap is záróráig tart nyitva, válogatott ételek és italok kaphatók igen mérsékelt árak mellett.

Menü ára: 18, 25 és 30 lei.

Az igazgatóság.

Nyomatja a „HIRLAP” tipográfia si editura S. I. N. C. Arad.